

Posam. šte. Din 1.—, četrtkova in sobotna številka Din 1.50 :-:

"LABOR", izhaja vsak dan, razven nedeljo in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne. Stane mesečno po pošti D 12.50, za inostranstvo D 20.50, dostavljen na dom, Din 14.—, na izkaznice Din 12.50.

"NARODNI LIST" (četrtkova šte. "Tabora") se naroča kot tiskilica in stane mesečno 2 Din, četrtletno 6 Din, polletno 12 Din, celoletno 22.50 Din.

Narodnina se plačuje vnaprej.

Poštšina plačana v gotovini.

LABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din 1.—, četrtkova in sobotna številka Din 1.50 :-:

UREDNIŠTVO "Tabora" in "Narodnega lista" je v Mariboru, Jurčičeva ulica 4, I. nadstropje. — Telefon interurban štov. 276. — Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4, prilijže dno. — Telefon št. 24. SFS poštno-tek. račun za "Labor" št. 11.787, za "Narodni list" št. 12.853.

Na naročila brez denarja se ne ozira. Inzeratne cene podgovorne.

Leto: IV. (II).

Maribor, četrtek 22. novembra 1923.

Štev: 265

Pred oblastnim zborom Demokratske stranke.

Maribor, 21. novembra. V nedeljo 25. tm. se zbera v Mariboru delegati krajevnih in srezkih organizacij ter zaupniki Demokratske stranke iz mariborske oblasti, da si položijo račun o preteklosti, si začrtajo smernice za bodočnost ter povdarijo najnujnejše potrebe in zahteve prebivalstva v mariborski pokrajini. Ne bodo to s silo zbornane stotine zborovalcev, kakor so si privoščili tak cirkus nedavno gospodje klerikaleci v Ljubljani, kjer so to stotine enostavno prikimale vsemu, kar so jim natvezili na demagoških gošah gg. dr. Korošec, dr. Breje in drugi. Bodo pa to najboljši možje iz ljudstva, ki imajo svojo sodbo, ki mislijo s svojo glavo.

Vodilna misel oblastnega zbora Demokratske stranke bo, kako čimpre ustvariti možnost, da se premaga kriza napredne ljudske misli v Sloveniji. Od kar je častihlepnost posameznih oseb razbila napredno fronto in iz ene močne napredne stranke izkrohala dve novi pod stanojskimi gesli, je ta kriza v slovenski napredni vrstah latentna, trajna, Stanovska gesta SKS in NSS so sicer pri zadnjih volitvah doživela popolni zlom in poraz, vendar to gospodov voditeljev še ni spametovalo.

Demokratska stranka je pri zadnjih volitvah poskušala z vsemi sredstvi ustvariti podlago za skupen nastop naprednih strank, za enotno napredno fronto. Toda gospodje voditelji SKS in NSS so bili tako zaverovani v svojo domišljeno moč in tako zaljubljeni sami v sebe, da niso hoteli slišati glasu ljudstva, ki je bilo povsod in brez izjeme za enoten nastop naprednih strank pri volitvah. Ljudstvo je hotelo, voditelji so ošabno odklonili. Kazen ni izostala in je vsakomur še v živem spominu.

Demokratska stranka je slej ko prej na istem stališču, da je treba najti podlago za združenje naprednjakov v Sloveniji in predvsem v mariborski oblasti. Pred nami so volitve v oblastne skupščine, v srezke skupščine in občinske volitve. Edino skupen nastop vseh naprednih strank bo omogočil protiklerikalnim strankam, ki zastopajo predvsem srednje stanove, časten uspeh. Da se socialna demokracija kot izrazito delavska in kot internacionalna stranka ne bo pridružila tej napredni fronti, vemo že naprej po dozdajnjih izkustvih. Toda vse druge napredne stranke morajo najti skupno platformo.

Demokratska stranka bo — kakor doslej — tudi odstop stopala na čelu tega gibanja. Uspehi koncentriranega nastopa se razveseljivo kažejo haš te dni pri občinskih volitvah v onih občinah na Kranjskem, ki jih je morala Italija v smislu pogodbe izprazniti. Demokratska stranka je tamkaj povsod vzela inicijativo v roke in postavila enotne napredne liste delovna pod strankinim imenom delovna pod gospodarsko firmo in dosega tepe uspehe. Klerikalni glasovi so v vseh teh občinah izza zadnjih skupščinskih volitev 18. marca ogromno nazadovati. To je uspeh smotrenega združevalnega dela Demokratske stranke.

Do tega mora priti tudi pri nas v mariborski pokrajini pri vseh bodočih volitvah. Dvomimo, da bodo se pristajši SKS in NSS še kdaj dati zvoditi od lepih besed svojih voditeljev, ki vidijo mnogokrat pred seboj samo svojo glorio, ne pa interesa celokupnega naprednega ljudstva. Mimo in preko teh voditeljev bo šlo ljudstvo na našem predpričanju v bodoče.

Giardinijeva strahovlada na Reki.

Reka, 21. nov. (Izv.) Kakor smo poročali, je bilo pred nekaj dnevi uvedeno sodno postopanje zoper nekatere poslance reške konstituante, ker so se udeležili sej Zanellrove večine konstituante v Kraljevi. Dotični poslanci so bili oproščeni. Nato pa se jim je dostavila naredba generala Giardina, v kateri se sporoča vsem poslancem kraljeviške konstituante, ki prebivajo na Reki, da

jim je po solmčnem zahodu prepovedan nastop na ulicah in nošnja orožja. Poslanci so bili povabljeni na kvesturo, kjer so morali podpisati protokol, da jemljejo odlok na znanje. Postopanje reške zasedbene oblasti je v vseh krogih izzvalo veliko nevoljo, tembolj, ker je ljudstvo prepričano, da so poslanci, dasi so bili oproščeni, vendar le konfirirani.

Popuščanje republikanskega gibanja na Grškem.

Kralj ne odpotuje.

Ateene, 21. novembra. Tukajšnji listi so izvedeli, da je Venizelos brzojavno svetoval predsedniku liberalne stranke, da naj stranka pri bližajočih se volitvah ne razvije republikanskega programa. Po njegovem mnenju bi mogla liberalna stranka sodelovati z republikanci edincje pod pogojem, da bi vprasanje vladavine ostalo pridržano bodočemu parlamentu. Upati je, da bo liberalna stranka na prihodnjem sestanku zavzela definitivno stališče.

Ateene, 21. novembra. Ministrski predsednik Gonatas je objavil v listih izjavo, da za sedaj ni nikakih nesoglasij med vlado in kraljem, ki bi ovirale vladino delovanje. Zategadelj tudi ni potrebno, da bi kralj odpotoval pred sestankom nove skupščine oziroma pred plebiscitom.

Ateene, 4. novembra. Uradno demontirajo vest, da bi hotel kralj med glasovanjem o vladavine zapustiti Grčijo.

Zopetno zblizanje med Anglijo in Francijo.

Uspeh posredovanja dr. Beneša.

Pariz, 20. novembra. Neki pariški list poroča, da se je stališče Velike Britanije v vprašanju dogodkov v Nemčiji nekoliko približalo francoskemu pod vtisom note, ki sta jo poslala londonski vladi češkoslovaški ministrski predsednik in zunanji minister dr. Beneš. List

dostavlja, da je bil dr. Beneš že ponovno posredovalec med Londonom in Parizom. Koliko je vest resnična, se trenutno ne da ugotoviti.

Nemški eks-kronprinc bo smel ostati v Nemčiji.

Nemška vlada mora dati garancije.

London, 20. nov. Vlada se sedaj bavi z osnutkom dveh not, katere je izdelala veleposlaniška konferenca glede povratka bivšega prestolonaslednika in glede medzavezniške vojaške kontrole. Zdi se, da se bodo zavezniki sporazumeli v tem, da ne zahtevajo preganjanja, temveč se zadovoljijo z garancijami, ki jih mora dati nemška vlada, da se bo bivši prestolonaslednik za časa svojega bivanja v Nemčiji obnašal lojalno in da ne bo kršil poveljnih določb mirovne pogodbe.

demonstracij. Skupine dijakov so hotele vdreti v postopje, kar je policija preprečila, nakar so pred univerzo glasno protestirali proti Židom in socialistnim demokratom. Rektorat je dobil več prijav o nasiljih nad dijake. Tudi jugoslovanski in češkoslovaški dijaki so bili insultirani in so se pritožili na poslaništva.

FRANCOSKI KREDIT JUGOSLAVIJI.

Beograd, 21. novembra. Iz Pariza je došlo obvestilo, da je bil včeraj pie-numa francoskega senata predložen osnutek zakona o kreditu Jugoslaviji v znesku 300 milijonov frankov.

BOLGARSKE VOLITVE.

Sofija, 21. novembra. Zadnje vesti javljajo, da je dobila vlada 300 mandator, opozicija pa 47. Resničnost te vesti bo mogoče ugotoviti šele potem, ko dosepejo volilni izidi iz obmejnih okoliš.

Spopadi z brezposelnimi v Vratislavi.

Beč, 20. novembra. Listi poročajo iz Vratislave, da so se včeraj tam spopadli brezposelni delavci in policija. Pačo je več strelcov in je bil en demokracit ubit.

Z veleposlaniške konference.

Pariz, 20. novembra. Veleposlaniška konferenca je bila zopet praložena, ker lord Gerve ni dobil od svoje vlade nikakih navodil.

Vse dunajske visoke šole zaprte.

Dunaj, 20. nov. Po včerajšnji nemščini med visokoškolskim študentstvom so danes tudi slušatelji vdrlj na visoko šolo za svetovno trgovino in z medicini. Žide vent onemogočili predavanja. — Rektor je mogel sicer dvorajo izprazniti, vendar pa je moral predavstva do nadaljnjega ustaviti. Tudi na tehnični visoki šoli je prišlo do protizidovskih

otvorenih avstrijskega parlamenta. Dunaj, 20. novembra. Danes se je prvič po volitvah sestel avstrijski narodni svet. Socialni demokratje, med njimi sedem žensk, so prišli z rdečimi, krščanski socialisti, med njimi ena ženska, pa z belimi nageljčki, dočim so imeli nemški nacionalci v gumbnicah plavice. Poslanec monarhistične zveze, Wense, je prisegel republiki, kar je dvorana sprejela z začudenjem. Za predsednika je bil izvoljen z glasovi meščanskih stranki krščansko-socialni poslanec Vil Miklas. Nato je kabinet formalno demisioniral in bil nato zopet takoj izvoljen. Zvezni kancelar dr. Seipel ostane, tudi člani kabineta so ostali isti.

BORZA.

Cureih, 21. nov. (Izv.) SKlepni tečaj. Pariz 30.80, Beograd 6.40, London 24.97, Praga 16.70, Milan 24.75, Newyork 576, Dunaj 0.00815, žig. krone 0.00815. Zagreb, 21. nov. Pariz 4.75—4.80, Švica 15.50—15.575, London 384.50—388.50, Dunaj 0.1250—0.1267, Praga 1.56—2.61, Milan 3.83—3.85, Newyork 86—80, Budimpešta 0.465—0.465.

Demokratska stranka bo samo ob sebi umevno svoje pozicije utrjevala. Sla bo tudi med kmečko ljudstvo in dokazala s svojim delom, da njen program ni nič manj kmečki, kakor so programi raznih slantovskih strank, ki izvešajo svoj kmečki program, delajo pa v resnici samo za banatske veleposestniške izvoznice. Sla bo tudi med delavstvo in se prav nič ne bo ženirala zabavljanja in psovki, ki bodo letele nanjo iz nasprotnega časopisja. Brez ozirov na kogarkoli bo Demokratska stranka tudi v mariborski oblasti utrjevala svoje pozicije, četudi v težkem boju, ker dobro se zaveda, da bo poklicana igrati še važno vlogo v našem političnem življenju, četudi so jo klerikalne in druge stranke že nešteto krat proglasile za mrtvo. Neprestani besni napadi časopisja teh strank zlasti zopet v novejšem času na Demokratsko stranko in njene voditelje so nam dokaz, da stranka živi. In živeti hoče!

Politične vesti.

* Za enotno napredno fronto se je izrekla tudi "Pravda", glasilo NSS. Moti jo le še, če bi pri taki koncentraciji ne trpel razvoj NSS. Vendar pa se ji to ne zdi verjetno. Nam tudi ne. Veseli nas, da je končno tudi s te strani padla odločilna beseda. Sedaj pa kadejanjem!

* Banjevačko-šokačka stranka, ki še vedno čina med Radičem in Korošcem, se tudi na nedeljskem kongresu v Somboru še ni odločila, na katero stran se naj nagne in s katero od teh dveh strank se naj združi. Pač pa hoče z vso ostroostjo nastopiti proti radikalom, ki so ji začeli pri volilnih hoditi v zelje.

* Senzacionalni preokret v znanju aferi Atanasa Nikolova. Kakor je našim čitateljem že znano, je praška porota oprostila 22-letnega Bolgara Atanasa Nikolova, ki je iz političnih vzrokov ustrelil na praški ulici bolgarskega politika Daskalova, pristaja prejšnje Stambulijskijeve vlade. Oprostitev je začudila vso češko javnost, najbolj pa seveda beograjske kroge, ker je bil Daskalov umorjen v prvi vrsti zato, ker se je toplo zavzemal za sporazum med Bolgari in Srbi. Atentator pa je bil pridržan v zaporu in pri zaslišanju je v poudeljek priznal, da se ne piše Atanas Nikolov, temveč Jordan Čičonkov. Nadaljno senzacionalno priznanje je to, da se je rodil v Štipu na jugoslovenskih tleh, ne pa v Bolgariji. Na podlagi teh priznanj bo proces obnovljen.

* Avstrijska socialno-demokratska stranka je na svojem kongresu minul teden na Dunaju odklonila koalicio s krščanskimi socialisti.

ZA REVNO DECO OB MEJI!

V proslavo rojstva Nl. Vis. prestolonaslednika Petra I. priredi obmejna šola na Kapli božičnico z obdarovanjem revnih otrok obmejnega prebivalstva. Uspeh prireditve bi bil tukaj tik ob meji velike važnosti, ker s prireditvijo božičnice in obdarovanjem otrok utrdili bi si narodno zavednost njihovih starišev in obmejnega prebivalstva sploh. Na božičnico se pripravlja tudi osonran meje »Schulverein« in želeli je, da bi pri nas uspela nameravana prireditve čim bolj. Število obmejne, revne dece je veliko, zato prosi vodstvo šole usmijena srca, da daruje po svoji možnosti bodisi v denarju, ali blagu. Obdarovana mladi na jim bode za najmanjši dar iz srca hvaležna! Prispevki naj se blagovoljno oddati v upravništvu »Tabora« do 7. decembra t. l.

O poslovanju ptujskega okrajnega zastopa.

Pojasnilo o porabi denarnih sredstev za leto 1921, 1922 in 1923.

V letu 1923, ko so se državni davki z različnimi pribitki povisali, ter ima okrajni zastop 420% okrajne doklade, je nastala splošna nevolja radi velikih davčnih bremen. Najdejo pa se še ljudje, ki med prebivalstvom to nevoljo podpihujejo, pa tudi take ljudi imamo, ki namenoma s potvorenimi podatki hujskajo proti okrajnemu zastopu, češ, da pobira zelo visoke doklade in jih uporablja v bogve kakšne privatne ali druge nepravne namene. Proti takšnim brezvestnim ljudem bo okrajni zastop nastopil z vso strogostjo zakona, vendar hoče, da je vse prebivalstvo poučeno, kam se denar da in kako porabi.

Leta 1914, torej v predvojnem letu, je znašala davčna podlaga iz leta 1913, na davkih, ki tvorijo podlago za določitev okrajnih doklad, K 317.733'20. V tem letu, ko je še gospodaril znani Ornič v ptujskem okrajnem zastopu, je imel ta 50% okrajnih doklad. Leta 1919, ko je nastopil preobrat v vseh naših upravah, da so prišle v slovenske roke, so znašale okrajne doklade enako svoto 50%. Ker se je medtem draginja povečala, vrednost denarja pa je padla, je moral okrajni zastop iti z dokladi višje in je tako leta 1921 pobiral 200% okrajne doklade od davčnega donosa po 868.388'07 K, kar je dalo dohodkov, na dokladah 2.295.938'70 K.

Od tega časa so se porabili za kritje okrajnih potrebščin sledeči zneski:

šolstvo	K	89796'70
zdravstveni in ubožni trošek	»	23.376'35
kmetijstvo in kultura	»	35.568'—
subvencije občinam za ceste in mostove	»	16.425'76
za popravilo in zgradbo novih velikih mostov, čez Dravo in Dravinjo	»	1.096.002'16
zgradbo novih velikih mostov čez Dravo in Dravinjo	»	1.096.002'16
za vzdrževanje okrajnih cest v ptujskem okraju	»	949.649'99
za zgradbo novih okrajnih cest in preložitve ptujskogorske ceste	»	482.468'37
skupaj:	K	2.693.286'93.

Državne subvencije je prejel okrajni zastop v tem letu za zgradbo ptujske ceste in za vzdrževanje okrajnih cest kron 800.564. Nekaj je imel lastnih dohodkov, tako da je krič s temi dohodki še stroške splošne uprave. Na koncu leta 1921 je preostalo še blagajniškega prebitka K 641.147'22. Iz tega sledi, da je bilo gospodarstvo dobro, da so se započele in deloma sklončale velike poprave slabih

mostov in da se je za vse druge okrajne potrebe storilo mnogo več, kakor je bilo pričakovati.

Prebitek iz l. 1921 po 641.147'22 S ali 160.291'96 Din. se je prenesel na leto 1922. Ker je bil velik prebitek in ker se je pričakovalo, da bo draginja manjša, kakor se je pokazalo v času, ko se je delal proračun, je okrajni zastop doklade znižal na 100%, toraj za 100% manj kakor v letu 1921. Za leto 1922 se je prešlo na dokladih Din 293.767'63, na državnih subvencijah pa Din 119.574'30, nekaj je še bilo lastnih dohodkov, tako da so znašali skupni prejemki v tem l. 1922 Din. 731.924'43. Proti pričakovanju pa so se leta 1922 vse cene dvignile za 100% in višje, tako da so znašali vsi izdatki skupaj Din. 876.924'43, in da je bilo koncem leta 1922, ko so se porabile vse rezerve, še vedno primanjkljaj v iznosu Din. 145.000. Ta se je krič s kratkoročnim posojilom, za katerega so morali jamčiti vladni komisar in vsi sosvetniki okrajnega zastopa osebno. Kako je nastal primanjkljaj, je razvidno samo že iz nekaterih postavk, ki jih navedemo: za preložitve ptujskogorske ceste je bilo v proračunu predvideno med izdatki K 200.000, izdalo pa se je faktično kron 527.623'08, toraj več za 327.623'08 kron; za vzdrževanje okrajnih cest je bilo v proračunu predvideno 811.371 K, izdalo pa se je 1.691.810'20 kron, toraj več za K 880.439'20. Skupaj tedaj več kron 1.208.062'28 kakor je bilo proračunjeno.

Ko se je izražatelj vožen prodca opozarjalo na to, da naj v prid okraja, toraj v svoj lastni dobrobit, ne stavijo tako visokih zahtev, se ni ničesar doseglo, ker je ravno takrat val draginje neusmiljeno pritisnil na vse potrebščine prebivalstva, suša pa je privrastle kreme in pridelkov za polovico zmanjšala. — Vse cene živih in obleke so narasle deloma za 200%, vsled česar so se vožnje prodca, cene cementa in železa podražile za enako višino.

Vsled naraščajoče draginje ter za kritje primanjkljaja je moral okrajni zastop za leto 1923 doklade zvišati in sicer od 100% na 420%, tako da predvideno prejme leta 1923 okrajnih doklad v iznosu 1.351.180 Din.

V proračunu je predvideno za to l. na šolskih izdatkih 54.823 D, za ubožne podpore in sanitetni prispevek 28.658 D, za kmetijstvo, vinarstvo, sadjarstvo, govedorejo in konjerejo, ter druge kulturne namene 67.000 D, regulacijo Pesnice in Dravinje 75.000 D, za gradbe cest Din 200.000, ter za vzdrževanje okrajnih cest in mostov 659.168 Din. Skupaj Din. 1.084.649, ostanek po 266.531 Din. pa se

porabi za nakup stavbenega zemljišča ter za stroške uprave.

K nakupu stavbenega zemljišča se pripomni, da nima okrajni zastop lastnih uradnih prostorov, niti lastnih skladišč. V tem letu 1923 se je skoraj zgodilo, da bi okrajni zastop niti skladišča več ne imel na razpolago, ker je hotel najemodajalec skladišče prodati.

Bilo je potrebno na to misliti, da si okrajni zastop na vsak način zgradi lastno skladišče in to se je v proračunu upoštevalo. Ta izdatek pa ni potrošen zastonj, temveč naraste za njega v isti višini premoženje okrajnega zastopa, ki je pravzaprav last celega ptujskega okraja. Za leto 1924 se je proračun izgotovil ter so se okrajne doklade znižale za 120%, čeravno je draginja še vedno ista, se vendar upošteva skrajna nevolja prebivalstva ter visoka davčna bremena, vsled česar so se tudi vse zahteve znižale na minimum odnosno nekatere postavke črtale, da se postavijo v proračun prihodnjih let, ko bodo drugi izdatki manjši. Pod vodstvom Orniča je bilo prebivalstvu obljubljenih mnogo novih okrajnih cest, storjen in sprejet je bil sklep o tej in oni cesti, tako n. pr. preložitve ceste čez Ptujsko goro, Dravinjska cesta itd. Vse te obljube in sklepi se morajo sedaj izvršiti.

Še nekaj splošnega pregleda: leta 1921 so znašali državni davki, ki so dokladam podvrženi, znesek 276.882 Din. Ta je služil za osnovo in proračun dokladam za občine in okrajni zastop. Občine so prejele v tem letu 426.696 Din, okrajni zastop pa 573.985 Din. doklad. L. 1922 znaša davčna podlaga 296.818 Din., občinske doklade 411.075 Din., okrajne pa 293.767 Din. Za leto 1923 znaša davčna osnova, na katero se opirajo doklade 322.745 D, občinske doklade 644.600 D in okrajne 1.351.180 D. K temu je opomniti, da se doklade računijo samo od davčne osnove na podlagi pravega predpisa osnovnega davka: leta 1921 v kronah in leta 1922 ter 1923 v dinarski veljavi. Okrajni zastop in občine ne morejo naložiti na državne pribitke doklad. Leta 1921 ni bilo državnega pribitka, leta 1922 pa je znašal državni pribitek že 883.080 D k osnovnemu davku, toraj skupaj 679.838 Din. Za leto 1923 pa je državnega pribitka k davčni osnovi po 322.745 D, v iznosu 2.891.127 Din. Tako je plačati državnega davka s pribitkom 3 milijone 213.872 Din. Če bi smele občine in okrajni zastop od te skupne svote računati okrajne doklade, bi znašale iste eno desetino od sedanjje višine, tako pri občinah od 20 do 50% in za okrajni zastop 50%, to je enako višini iz l. 1914.

Za prihodnje leto pa bi znašale okrajne doklade mesto 800% le 30%. Če računamo z zlato valuto, namreč za eno zlato krono 80 papirnatih kron (splošno se računja ena krona en vinar), tedaj pridemo do zaključka, da je sedanji državni davek s pribitki dosegel podlago iz leta 1914, medtem ko okrajne doklade za leto 1924 ne bodo dosegle 50% doklad, temveč le 30%, torej manj kakor leta 1914.

Povdariti je treba, da so po zakonu razun drugih državnih davkov in pribitkov prosti doklad še dohodnina, plačarina, invalidni davek in davek na poslovni promet. Ti davki pa dosegajo gotovo enako višino kakor direktni davki, namreč 3.213.872 D, ter tvorijo največ pritožb davkoplačevalcov čez visoke davščine; posebno jih neizmerno težji dohodnina, katera se v drugih pokrajinah ne odmerja v taki višini in tako neusmiljeno ne iztirjuje kakor v Sloveniji. Vsak kočar ima že jagoš predpisani davek na dohodnini. To je seveda težko breme. Naši ljudje so obdačeni s več različnimi davki, medtem ko bi bil edinole enoten davek za vse državljane upravičen, in ta je: samo dohodki naj se obdačijo. Kdor pa nima dohodkov, tudi obdačen ne bo. Ako bo izenačenje davkov izpeljano, bo tudi naše prebivalstvo čutilo, da bodo državna premena manj občutna kakor so danes, posebno pri tej veliki draginji in pomanjkanju gotovine.

Iz naslednjega pojasnila je razvidno, da so okrajna bremena kakor državni direktni davki na isti višini kakor leta 1914, in da se dohodki okraja uporabijo le za koristi okraja. Prebivalstvo tudi uvideva potrebo okrajnih doklad ter se jih ne brani, ker spozna na lastne oči, kaj se je v zadnjih treh letih vse storilo in da je ves denar porabljen le za dobrobit prebivalstva ptujskega okraja.

Komur to pojasnila še ne zadostuje, naj se potruži na okrajni zastop, kjer bo lahko pregledal proračune in računске sklepe ter se sam uveril, da so podatki resnični. Kdor pa bo namenoma podpihoval strasti ljudstva in hujskal zoper okrajni zastop ter trošil noresnične vesti posebno glede državnih davkov in okrajnih doklad, ta sme tudi pričakovati, da ga doleti roka pravice.

Hujskanje najsi bo katerekoli vrste in proti komurkoli, ki nima podlage, temveč le slab nameš, ne odobravamo ter ga zavračamo kot nečasno in nemoralno dejanje, ki se mora povsed pobijati z najstrožjimi sredstvi in popolnoma izrebiti. Le z resničnimi podatki in pravičnimi navedbami se služi dobri stvari!

Nagi morilec.

Spisal Jean Richepin. Poslovenil P. H. Ko je Peter Lurier prišel iz juče, je bil brez dela in jela.

V petindvajsetem letu svojega življenja je bil obsojen, ker je vlomil, hotel krasti, v hišo, kamor so ga bili pred nedavnimi časom sprejeli za slugo. V jeti se je naučil izdelovati kovinske klenke na jermenih za črevlje. Aji v malem mestu, kjer je moral živeti pod strogim nadzorstvom slavne policije, mu nikakor ni bilo mogoče preživljati se s tem čudnim rokodelstvom. Na te pa seveda ni smel misliti, da bi dobil mesto službovika pri kakšni družini.

Petra Luriera sta torej čakala v božje glad in revščina. Premišljal je in prišel do zaključka, da bi z dolgim in zapornim delom, ako se mu ga sploh posreči dobiti, zaslužil komaj toliko, da bi ne poginil kakor pes. Nasprotno pa si je dejal, ako izvršim nov zločin, si morem mahoma preskrbeti ne samo kruha ampak v srečnem slučaju celo bogatstva. Zato ni dolgo čvomit, temveč se kratkoma odločil za drugo pot.

Toda kakšen zločin naj izvrši? To je bilo važno vprašanje. Začel je s tem, da je izginil pravici izprej oči. Peter Lurier je zapustil mesto, ki so mu ga bili določili za bivanje.

Brez vsakih sredstev je živel celih šest mesecev težko potepuško življenje;

neprenehoma je potoval iz kraja v kraj, skrivaj bežal, prenočeval pod milim nebom ali po skednjih, trpel lakoto in žejžo ter bil suh, umazan in razeapan. — Ves ta čas je željno čakal, da pride njegova ura, in se je plazil okoli človeške družbe kakor lisica okoli pristave; pripravljen je bil pretrpeti vsakršne napore do tistega velikega trenutka, ko se bo lahko oškodoval za dolgotrajno trpljenje in pograbil plen, ki se ga je trdno nadejal.

Nekega dne je opazil, da se nahaja v Champagni, svojem rojstnem kraju. Sem ga je prignala neka osebna sila, nedvomno isti nagon, ki tira preganjano zver v gozd, kjer se skriva njen blog.

Najprvo ga je obšel strah. Ali ga ne bodo spoznali? Morda se nahaja v osinjem gnezdu! Potem je gotovo po njem! Polastila se ga je želja, da bi bil daleč proč od domačega kraja.

Za hip je preudaril in sklenil ostati. Kdo naj ga vendar še spozna? Odšel je z doma z dvanaestim letom in bil tedaj rdečelichen in plavolas deček; vrača se kot štiridesetleten mož zagorelega obraza in z dolgimi brki, upadlih lic in sivolas.

Potem je začel o stvari podrobneje razmišljati. Kdo ve koliko priložnosti je že zamudil na dolgem potovanju, ker ni poznal ne ljudi ne krajev! Tu pa mu je bilo znanih toliko okolnosti, četudi se je morda v njegovi odsotnosti marsi-

kaj izpremenilo. In s tem mu je dala noda mnogo dobrega orožja v roko. Treba se je bilo samo česar dobrega domisliti.

Peter Lurier se je domislil.

Kakšnih deset milj od kraja, kjer se je baš nahajal, v vasi Nizy-le-Comte, je živel bogati gospod Berlot s svojo ženo; otrok nista imela, a skopa sta bila tako zelo, da jima v vasi ni nihče rekel drugače kot: stara stiskača.

Peter je poznal oba prav dobro. Ko je bil še vaški deček, je služil v hiši Berlotovih za malega hlapca; tedaj se je seznanil z vsemi navadami hiše in bil doma v vsakem kotičku.

Vedel je, da so vrata, ki drže na cesto, visoka in pošteno okovana, da je zid okolj vrta obtačnjen z ostrimi steklenimi črepinjami. Ali vedel je tudi, da je drevje na koncu vrta gotovo že pravej visoko vzrastlo in da bi bilo mogoče s skokom nanje priti na vrh. Vedel je, da se iz vrta ponoči ni moglo v kuhinjo, ki so jo vsak večer vestno zaklenili; pa vedel je tudi, da je zunanja stena pralnice iz zelo slabe opeke! Te ni bilo težko prebiti, iz pralnice je pa bilo le dober korak v kuhinjo. Odtoč se je prišlo v veliko vežo, kjer so pod okroglo omaro za uro hranili ključ od vrat na stopnicah. Vrh stopnic je bila shramba za razno ropotijo in staro orodje; a takoj za njo je ležala spalnica Berlotovih. V to ni nikoli smel vstopiti, samo videl je ne-

kolikokrat, ko so hile duri kratek hip odprte, da sta stali v ozadju dve postelji poleg velike, trdne omare iz hrastovega lesa in z medenimi okovi. V tej pa se je nahajal zaklad, ki sta ga stara skopuha krmila že toliko let in si ga je zdaj Peter Lurier tako vroče zaželel.

Nič več se ni pomisljal, ampak se kratkoma odločil, da porabi priliko, na katero je čakal tako potrpečljivo. V dveh dneh je prehodil deset milj, ki so ga ločile od Nizy-le-Comte. Tu se je ves dan skrivaj v gozdu, v globoki vlažni jami, kjer je tical z nogami v vodi in trpel lakoto. Ko pa je ob dveh zjutraj stal za Berlotovo hišo, si je lahko dejal z mirno vestjo, da ga na vsem potu ni ugledalo človeško oko.

Za vratom je ležala njivica. Šel je tja iskat česa užitnega in res našel nekaj repe. Ko si je za silo potolažil kruleči želodec, je v mrzličnem hrepenenju po uspehu splezal na zid, ki je stal povprečno proti zidu Berlotovega vrta. Vrh zida se je zravnal in ni pomislil, da bi mogel izgubiti ravnotežje in telebiti iz višine spet na tla; nato se je pognal k neverjetno drznemu skoku in priletel čez zid, obtačnjen s steklenimi črepinjami, v gosto krošnjo enega izmed drevov na vrhu.

Hrušč, ki ga je povzročil, ko je padel med vejavje, je zbudil nekje v bližini psa, da je začel na vso moč lajati. Hip nato so se oglasili še drugi čuvaji v o-

Dnevna kronika.

IZJAVA.

Podpisani krajni šolski svet je v svoji izvanredni seji dne 18. nov. tl. odločno obsodil gonjo in blatenje v »Stražic«, naperjeno proti našemu nadučitelju g. Jos. Sabatiu. Njegovo 34-letno šolsko delovanje poznamo in tudi cenimo ter se s studom odvrčamo od globnih in lažnivih napadov v »Stražic« napram njemu.

Krajni šolski svet Gor. Poskava, dne 18. novembra 1923.

Načelnik: Franc Pivec.

— Smrtna kosa. V Vojniku je umrl v torek znani narodnjak g. Anton Brezovnik, učitelj v pokoju in trgovec. Bil je ustanovnik Posojilnice, pisatelj in dolga leta duša narodnega življenja v Vojniku. Blag mu spomin!

— Slaba cesta k murskemu prevozu pri Radincah. Dne 18. tm. se je na cesti, ki vodi od radinskega kopaljšča k murskemu prevozu (brodu) prevrnil voz, na katerem je sedela sejmarka Jožefa Postržinova. Postržinova je padla pod voz in si zlomila roko. Ker je na tej cesti živahen promet, bi bilo dobro, če bi jo dal občinski zastop nekoliko popraviti, da ne bi zastajala za cestami na prekmurski strani.

— Ne nasadajte brezvestnim agentom! Potniški urad Jadr. banke nam pošilja: Z ozirom na ponovna popraševanja delavstva pri nas glede brezplačnega prevoza v Japonsko, opozarjamo ljudstvo, katerega begajo neznaní agenti-spekulanti — iz kaknega razloga, do sedaj še nismo dognali — s trosenjem vesti, da rabi japonska vlada delavstvo, za katerega plačuje morskí prevoz. Delavsko ljudstvo žal naseda tem brezvestnim ljudem, ki trosijo vesti, da se skupljajo transporti ter jih v gor- njo svrhu celo popisujejo. Izseljeniški komisariat v Zagrebu vse te vesti odločno prekljuje.

— Delavstvo ruške tovarne za dušik je zbralo za vdovo pokojnega Vincenca Verenska, delavca v tej tovarni, znesek 1900 K. Za darilo mu vdova izreka toplo zahvalo.

— Tragična smrt slovenskega legijonarja. V soboto je v Rajhenburgu na tragičen način končal svoje življenje 34-letni absolvirani tehnik g. Gustav Unšuld - Posavec. V duševni zmedenosti se je vrgel pod vlak. Pokojnik je bil rezervni kapetan v jugoslovenski legiji in se je udeležil leta 1918 vseh velikih osvobodilnih bojev na solunski fronti. Bodi junaka-legionarju lahka zemljica domača!

— Usodepolen studeneec. V baški vasi Vajski se je dogodil te dni žalosten slučaj, ki je stal 3 ljudi življenje. V dvorišču kmeta Gjorgja Jägera so popravljali studeneec. Sinu Stevanu je padel v kolici in nekaj minut drug drugemu srdito odgovarjali, a polagoma zopet pomirili. Nazadnje je čul le še poslednji glas očarskega psa, ki je bil na straži daleč nekje na polju. Kmalu je po vsej okolici zavladal prejšnji mir. Peter Lurier si je otipal nede, in ko se je prepričal, da si jih ni polomil, je začel znova preudarjati.

Res je storil važen korak na potu do uspeha, da je prišel na vrt, a vendar to še ni bilo nič. Prihitel je v to vas in skočil na ta vrt kar na slepo srečo, ker ga je gnalo nepremagljivo hrepenenje, da s tem korakom konča svojo nemilo usodo; ni pa vedel, ali Berlot in žena sploh še živita in še stanujeta v tej hiši, ker medpotoma vendar ni smel pozvedovati. Toda zaradi tega ni bil v skrbeh; dejal si je, da bo pač treba en dan prebiti vrh drevesa. Če je v hiši nov gospodar, oide v prihodnji noči; če pa gospodar še vedno Berlot, mu ni treba biti žal truda, ki mu ga bo rop bogato nagradil.

Predvsem si je bilo treba preskrbeti živeča. Zlezel je počasi in brez šuma do spodnje veje in se spustil po debelu na tla. Psa se ni bal, kajti v koncertu, ki ga je bil povzročil s svojim prihodom na vrt, ni slišal lajanja okoli hiše. Podal se je torej smelo z vrta na dvorišče. Bilo je še vedno takšno kot nekdanj; na levi se je nahajal svinjak, na desni

vodnjak mehur s tobakom. Spustil se je ponj, a se ni vrnil in ni dal več glasu od sebe. Ponj se je spustil oče, pa se tudi ni vrnil. Po oboja je šel kmet Stevan Hanz, a tudi on ni dal več glasu od sebe. Ugotovilo se je v preiskavi, da so v studencu strupeni plini, ki so vse tri udušili.

— Zanimiv proces se je te dni končal v Meksiki. Več ko mesec je bilo povodom procesa prebivalstvo v mrzlični napetosti. Obtožena je bila 20-letna Luz Fonzallez, ki je vkljub svoji mladosti imela že nad 200 ljubimcev. Vsakega ljubimca, ki ji ni več ugajal, pa je dala spraviti od njegovega naslednika s sveta. Kot priče je nastopilo 40 njenih bivših ljubčkov. Vendar so ji mogli umor naravnost dokazati samo v enem slučaju. Obsojena je bila na 12 let težke ječe.

— V Londonu umrl svetec. Te dni je umrl v Londonu človek, ki so ga vsi smatrali za svetnika. Ime mu je bilo Rawson. Umrl je naglo v svoji hiši in tisoči oplakujejo njegovo smrt. Znan je bil zlasti od l. 1917, ko je osnoval družbo »Iskrene molitve«. Njegova molitev je imela po njegovih izjavi to moč, da je vojaka storila neranljivega in ga povrnila zdravega domu. Seveda se je moralo za vsako molitev plačati 2 funta sterlingov (krog 500 D). Zaslužil je na tedem po 1000 funtov sterlingov. Po vojni je izginil, lani pa se je zopet pojavil v Kanadi, Združenih državah, Avstraliji in Španiji.

— Najnovejša moška obleka. Pred par dnevi je vzbudil na ulicah Newyorka veliko senzacijo nenavadno zakonski parček. Žena je bila elegantno oblečena, po najnovejši modi, a mož, ki je stopal po promenadi z njo roko v roki, je nosil srednjeveško viteško opravo iz železa, s čelado in šlemom. Krog njega se je zbrala velikanska množica ljudi, ki so mislili, da je znorel. Seveda je bila pri roki tudi policija, ki ga je odvedla na komisariat. Tam pa jim je popolnoma mirno izjavil, da si je oblekel to starodavno obleko samo radi tega, ker blago, ki ga danes prodajajo trgovci, ni nič vredno in je obleka še prej ko v enem letu neuporabna, dočim lahko tako železno obleko nosi vse svoje življenje — eno.

— Sam je moral plačati. Znameniti slikar Delaroche, ki je živel v času od 1797 do 1856, je imel navado, da je v svoji delavnici pazil na strog red in snago. Nekoč so mu njegovi učenci ubili šipo na nekem ckmu. Da bi mojster ne zapazil, so šipo prelepili s papirjem. Paznemu očesu velikega mojstra pa to seveda ni ušlo. Ko je prvič to zapazil, je udaril s palico po papirju in rekel: »Kdor je šipo ubil, naj jo tudi plača! Učenci, ki so svojega mojstra dobro poznali in vedeli, da se radi tega ne huduje nad njimi, se za to niso mnogo zmenili. Ko pa je mojster vsak dan, kadar je prišel

hlev. V tem je našel samo eno kravo, ki se ga je najprvo ustrašila in vstala; ko ji je pa privoščil nekaj tolažečih besed in jo malo potolkel po hrbtu, se je takoj pomirila. Ko je torej videl, da sta že dovolj znana in se ga žival nič več ne boji, je vzel njeno vime in sesal toplo mleko, ki ga je silno osvežilo. Nato je obiskal svinjak; prebrskal je z rokami korito in na svoje veliko veselje otipal velike kose kruha otrobnika, s katerim si je natlačil žepe brez najmanjšega gnusa. To je bila zaloga za njegovo jutrnjo gostijo. Nato se je vrnil na vrt. Tu si je natrgal še nekaj sadja, toda zelo previdno, da ne bi izdal, da se je nekdo ukradel na vrt. Tako je bilo vse pripravljeno; ostalo, kar se je bliže tikalo zločina, je odložil na naslednjo noč in je iskal samo še ležišča, kjer bi se lahko odpočil do jutra.

Opazil je posebno košat in gost brest ter splezal nanj. Deblo je bilo nekaj metrov nad zemljo ukrivljeno in imelo nekakšno duplino, ki jo je nedvomno na pravila strela. Peter Luricer se je vlegel vanjo; res ni bilo bogve kako udobno in ležal je v njej kot v kratki in trdi zibelki; vendar pa je bila dovolj globoka in mogel je v njej zaspati, ne da bi se mu bilo treba bati, daga najdejo ali pa da bi padel iz nje.

(Dalje prihodnjik.)

v delavnico, udaril s svojo palico po razbitem, in s papirjem zalepljenem oknu, so končno vendar le dali napraviti steklo. Hoteli pa so se s svojim mojstrom malo pošaliti in so steklo prelepili s papirjem, tako da je izgledalo, kakor da še vedno ni šipa. Drugo jutro je prišel mojster kakor po navadi v delavnico in udaril s palico po papirju. Toda tokrat je zažvenketala tudi šipa. Mojster je bil sprva sicer malo osupnjen, vendar pa se je dobrodušno nasmejaj in ponovil svoj navadni izrek: »Kdor je šipo ubil, naj jo tudi plača! In res jo je tudi sam plačal.

— Če štrajka policija... V trgovski luki Južne Avstralije Melbourne so nedavno stopili v štrajk policijski nameščenci, ker niso bili zadovoljni z novim predstojnikom. Tam še seveda nimajo zakonov o stavkah, ki bi državnim uslužbencem prepovedovali stavkati, če jim kaj ni po volji. Policijsko stavko pa so spretno izrabili razni zločinci, ki so tekom 24 ur preobrnilo vse mesto. Zločincev se je pridružilo tudi mnogo prebivalstva, zlasti nižjih slojev, ki tudi tam ječe pod neznošno bedo. V avtomobilih so vdrli zločinci tekom dopoldneva, ko je bilo večina prebivalstva v okolici, v mesto ter izropali trgovine. Odnegli so skoraj vse blago, vso gotovino in vse, kar se da spraviti v denar. Bila je namreč ravno nedelja in tako so bili vlomilci bolj varni. Da pa bi jih ne mogli presenetiti policaji iz drugih mest, so razdrli prej vse proge, ki vodijo v mesto in poškovali tudi proge mestne cestne železnice. Policija je bila napram njim seveda brez vsake moči, ker so bili vsi policaji, ki so stakali, na neki veselici izven mesta. Se te pozno v noč je prihitelo na pomoč vojaštvo iz sosednjih mest, a takrat o zločincih že ni bilo več sluha ne duha. Le med prebivalstvom, ki se je pridružilo zločincem, in med vojaštvom se je vnel kratak boj, tekom katerega je bilo več oseb ranjenih. Krog 200 ljudi je končno vojaštvo pozaprlo. Zoper policiste, ki so se udeležili stavke, je oblast odredila strogo disciplinaro preiskavo.

Dopisi.

Iz Slovenskih gor. (Kaj nam piše popotnik z respektinom.) Gospod urednik, dolgo se nisva srečala, zato dovolite, da se danes malo daleč pomudim z Vami. Veste, potoval sem s svojim respektinom in daljnostuhom širom lepih Slovenskih gor. Vinska trgatav se je vršila ob izredno lepem solnčnem vremenu in poslušal sem od griča do griča, kako vabljivo je čriček prepeval in gledal od dola do dola, kako ljubko so konjički škrabljali. In pozabil sem težo vsakdanjih skrbi in ogabnost današnjih preprirov — domovinske in življenske pogube virov in bil sem srečen kakor tam kmetič, ki si je pod hribekom pri »prešanju« zadovoljno prepeval: »Jeseni gozdarim, otavo kosim, pšenice omlatim in grozdje mastim«. Toda življenja nekajeno veselje še ni bilo nobenemu zemljaru naklonjeno; in tako sem tudi jaz ob letošnji trgatavi z respektinom marsikatero bridko grenko slišal. Torej gospod urednik, poslušajte me: Bil je krasni popoldne. Vrhovi solnčnih goric so se lesketali v izredno mehkih jesensko-solnčnih žarkih, v veselo petje trgačev pa je trdo posegalo radostno grmenje topičev. Ustavim se z respektinom na holmu ob robu gozda in zrem dola. Tam se vrača voznik kmetič s praznimi sodi. Vozil je prodajat sladko kaplivo v mariborske vinske katakombe. Konjički obstojijo, vzdignem respektin in vidim, da je kmetič v živahnem razgovoru s sosednim vinogradnikom, ki je z vinograda priteknel vprašat, kako je vino prodal. Maha z roko, slednjic seže v žep in sluh v roko in kaj slišim! Pretreslo me je in zazdi se mi, da solnce krvavo sije: Kmetič voznik drhteč pripoveduje: Doma je zjutraj tehtal mošt 17 stopinj — recí sedemnajst stopinj, bili so vsi priča, a v mestu je tehtalo pri kupcu samo 14 in pol. Ker plačujejo vino oziroma mošt, ki nima 15 stopinj, krono pod stopinjo, mi je plačal po 13 kron liter torej za 4 K nižje, kakor, ako bi bilo tehtalo 17 stop.; in človek naj se ne joče, ko mora s krvavim žulji izvabiti trti sladko kap-

ljičo. Popotnik z respektinom potujem naprej, povem kar sem videl in slišal, pa mi drugi povejo, da se je tako opeharjenje in odiranje baje letos večkrat dogodilo. Ali bi ne mogla tukaj oblast-nija ubogega kmetovalca zaščititi? Prav lahko: Ob času trgatve naj določi v mestu kraj (ali več točk), kjer se mošt tehta z uradno vinsko tehtnico. Voznik dobi uradni listek in s tem pelje vino k kupcu. Pa naj ne bodo te besede zopet bob ob steno!

Petrolej na Humu pri Ormožu. Iz Huma poročajo: Letošnjo pomlad so prišli semkaj in v okolico razpi strokovnjaki (angleški, hrvatski, madžarski in nemški), ki so preiskali ozemlje in so mnenja, da se nahaja tu na severni strani hriba globoko pod zemljo petrolej kot izvor za petrolejske vrelce v Medžimurju. Podjetje »Bitomenc« iz Zagreba (banke z angleš. kapitalom?) imajo koncesijo v naši državi. Dne 26. julija tl. so na podlagi te začeli vrtati in iskati tukaj petrolej. Celi vlaki so v Ormož pripeljali raznega v to potrebnega materiala in strojev, ki jih prevajajo z vozovi in avti na Hum. Na peterih krajih vrtajo v bližini Ivanuševe hiše noč in dan z delavci in stroji. Pripeljali so velikanske stroje in cevi s pomočjo katerih hočejo do velikanske globočine ob trdem apnenem zvrtati različne zemeljske plasti, da bi prišli do petroleja. Nameravajo do 2000 m v globočino. Zaposlelih je mnogo uslužbencev, ki stanujejo po raznih hišah in mnogo tukajšnjih delavcev v obratu. Veliko barako se ravno kar zgotovili, napeljana bode elektr. inč itd. — Dobro bi bilo, ako se najde bogata podzemeljska zaloga.

Iz Ormoža. 47. številka »Slovenskega Gospodarja« je napovedala »veliko slavnost« v našem mestu za 11. november, ko bi se naj na prav slovesen način blagoslavljal »Katoliški dom« pod patronato dr. Korošca, ki pa je poleg že drugih naprošenih govornikov v združenem trenutku odpovedal, ker je zazvedel, da so nastale v družbi mož okoli takozvane Geršakove posojilnice skrajno žalostne razmere. Tako so prišli v prizeriteljni otvoritvene slavnosti v največjo zadrego, tembolj, ko so v svojem »nadkatoliškem« prepričanju popolnoma prezrti domačo duhovščino. A prireditelji so zmogli še vendar to predrznost, da so ignoriranega ormoškega dekana še v zadnjem hipu prosili, da jih reši blamaže. Razumne se, da ta ni mogel ustreči, ako ne bi ob enem prevzel tudi odgovornosti za celo polomijo, osobito za škandalozni konec. Morali so toraj nastopiti tuji mašniki: vpokojenec, bismiški prior in miklavževski upravitelj, ter izvršiti blagoslovljenje, med katerim je namesto svečanega in slovesnega razpoloženja vladal nemir in smeh na galeriji dvorane. Navzoči, katerih je bilo okoli 250, so namreč takoj spoznali, da manjka resnega vodstva. V nagoveru je vpokojeni župnik Hraba začel hvalevredno udrihati po nemškutarjih, pečem se do ušes zarudeli njegovi privrženci in odborniki klerikalne posojilnice: mizar Schöff, ključar Krentz, kovač Masten e tutti quanti, ker so se čutili globoko prizadete v svojem nemškutarškem mišljenju. Nato je zaigrala godba, začel se je ples, pijančevanje in kričanje, ki je trajalo pozno v noč. Tako se je otvoril »Katoliški dom«. Pogrešali smo nastop »Kmetске Zveze«.

Sv. Martin na Poh. pri Slov. Bistrici. Ob priliki obhajanja goda g. Leopolda Vorša, trgovca itd., dne 15. nov., se je nabralo za novo ustanovljeno gasilno društvo v Šmarnem na Poh. 18250 D. Darovali so: g. Maks Furman, trgovec, 15 D; g. Steinbaher Joško 250 D; Kolnik Franc, tesač, 35 D; g. Aeko Jurij, gostilna, 10 D; g. Pečovnik Jurij 5 D; g. Strehar Ivan, župan, 10 D; Podvršnik Jurij 10 D; g. Vrečko Stefan 5 D; g. Verbek Matija 5 D; g. Smogavec Matija 10 D; g. Klančar Franc 30 D; gospa Vilma Vorša, trgovka, 10 D; g. Motah Martin ml. 5 D; gđe. Pavla Blažič, trgovka, 10 D; g. Trglaučnik Franc 10 D; gđe. Marica Blažič 10 D. Denar je prevzel član društva g. Podvršnik Jurij in ga je izročil načelniku gas. društva g. L. Vorši. Darovalcem prisrčna hvala!

Pristopajte k CMD!

Seja občinskega sveta mariborskega.

(XI. redna seja.)

Obč. svetnik Kejzar odloži mandat. Naslednik dr. Pivko. — Za popolno vrnitev avtonomnih poslov mestu. — Debata o gradbenem gibanju. — Električna razsvetljava na Radvanjski cesti. — Nakup avtomobila rešilnega oddelka. — Mesto klavniškega ravnatelja se razpiše. — Mučen incident v artiljerijski podoficirski šoli. — Nemški protest proti občin. gospodarstvu. — Delavnice južne železnice se premeste iz Maribora? — Afera Hinterlechner. — Povišek dimnikarskih tarifov. — Cena plinu se zviša. — Zvišanje draginjskih doklad magistr. uradnikom. — 5000 Dinarjev podpore za Ljudsko knjižnico.

Maribor, 20. novem.

Ob pol 20. uri je otvoril župan XI. redno sejo občinskega sveta ob prisotnosti številni udeležbi občinskih svetnikov. Galerija je bila prazna. Za overovalce zapisnika sta bila imenovana obč. svet. Veronek in Tomažič.

Poročilo župana.

Uvodoma poroča župan, da je odstopil občinski in mestni svetnik g. Ivan Kejzar (JDS), ker se hoče posvetiti poklicu, ki mu ne dopušča, da bi se še nadalje udeleževal v občinskem in mestnem svetu. Njegov odstop je bil sprejet. Na njegovo mesto pride v občinski svet g. profesor Ljudevit Pivko, ki je od kluba delegiran v finančni odbor. Volitve namestnika v mestni svet se vrše na prihodnji seji.

Na predlog župana je bila nato soglasno sprejeta spomenica, naslovljena na notranjega ministra in pokrajinsko upravo v Ljubljani v zadevi vrnitve poslov, ki so bili ob prevratu odvzeti mestu. Glede vrnitve teh poslov je že pred nekaj leti izšla tozadevna navedba, vendar pa okrajno glavarstvo še ni vrnilo vseh teh poslov, med katerimi je zlasti važen obrtni referat. Dogajajo se slučajni, da okrajno glavarstvo podeljuje za mesto koncesije, ki so popolnoma nepotrebne in mestu več škodujejo, kakor pa koristijo.

Zveza društev stanovanjskih najemnikov je predložila mestni občini v odobravitve spomenico, sprejeto na konferenci delegatov vseh društev stanovanjskih najemnikov in podnajemnikov, v kateri se zveže za rešitev stanovanjske bede, podaljšanje zaščite stanovanjskih najemnikov in podnajemnikov, podpiranje gradbenega gibanja itd. O stvari se je razvila datjsa debata, v katero so posegli obč. svetniki Bahun, Roglič in drugi, ki so povdarjali, da je zlasti v Mariboru stanovanjska beda še vedno občutna. Občinski svetnik Bahun je očital županu, da zavlačuje izvedbo načrta za zgradbo občinskih stanovanjskih hiš, dasi je bil tozadevni material za poučevanje zbran že pred dvema letoma. Župan priznava, da bi se dalo pred dvema ali enim letom še marsikaj doseči v tem oziru, kar je danes v spričo splošne denarne krize nemogoče. Obč. svetnik Roglič konstatira, da bodo sedaj najhitreje prizadeti ravno oni sloji, ki so se pred dvema letoma tako branili obdačenja stanovanj. Četudi se načrt, ki že obstoja, ne da izvesti takoj, naj se vendar ne odflaga dalje, nego prične s pripravi, da bo mogoče v enem ali dveh letih vsaj nekaj zidati. Spomenica društva stanovanjskih najemnikov je bila nato sprejeta.

Posestniki na Radvanjski cesti prosijo za napeljavo električne razsvetljave. Obvezujejo se, da prevzamejo vse tozadevne stroške, pod pogojem, da prevzame nadaljnjo oskrbo in vzdrževanje mesta občina. Predlog je bil sprejet.

Za napeljavo vodovoda v nove zgradbe zapadno topniške vojašnice je bil odobren kredit v znesku 36.800 Din.

Ker proda rešilni oddelki svoj stari avtomobil, sklene občinski svet, odkupiti ta avtomobil za prevoz bolnikov z nalezljivimi boleznimi, ker je sedanji mestni voz že zelo pokvarjen in za prevoz bolnikov sploh neprimeren.

Izpraznjeno mesto klavniškega ravnatelja se javno razpiše.

Župan poroča na to o incidentu, ki se je pripetil pri izvozu fekalij iz artiljerijske podoficirske šole. Mestni uslužbenci so izvažali iz dotične vojašnice fekalije na bližnje polje, kar pa ni bilo po godu nekemu majorju. Ta je kratkoma prepovedal nadaljno izvažanje ter postavil pred vojašnico stražo. Ker se mestni uslužbenci njegovemu povelju niso hoteli pokoriti, je ukazal straži, naj strelja, kar je ta res tudi storila. K sreči ni bil nikdo ranjen. To samovoljno postopanje oficirja je občinski svet javno ožigosal ter sklenil, poslati vojnemu ministru in pristojni vojaški komandi odločen protest, ker se taki slučaj v zadnjem času množa in nedvomno zelo škodujejo ugledu vojske.

Stavbenik Julius Glaser, ki nosi tudi naslov mestnega stavbenika, je poslal županu obširen protest proti sedanjemu gospodarstvu na magistratu. Da se javno dokaže, v kaki domišljiji živi ta nemško-klerikalni gospod, se bo o zadevi razpravljalo v javni seji in tako dokazalo, da ne drži niti ena njegova trditve, ki je samo plod nadutosti tukajšnjih Nemcev, katerim pod zaščito radikalev vedno bolj raste greben.

Občinski svetnik Bahun je stavil na župana vprašanje, ali mu je znano, da namerava vlada premestiti delavnico južne železnice iz Maribora v notranjost države, češ, da je tukaj ob meji ogrožena. Župan povdarja, da mu oficijelno o tem ni ničesar znano, vendar pa je vspricho tendence sedanje vlade vest jako verjetna. V debato so posegli obč. svet. Bahun, Roglič, Hojnik in dr. Rosina, ki so naglašali, da bi bilo to katastrofalno ne le za mesto, ampak tudi za delavstvo in državo samo. Zlasti stvarno je govoril dr. Rosina, ki je žel za svoja izvajanja vsestransko priznanje in odobranje. Sklene se, izročiti zadevo posebnemu odseku, ki naj zbere ves material in izdela primerno spomenico na vlado, da se vsaka taka namera pravočasno odvrne.

Poročilo odsekov.

I. odsek: poročevalec obč. svetnik dr. Mulej: V občinsko zvezo se sprejme 19 prosilcev, zagotovilo sprejema pa se izda številnim prosilcem, večinoma železničarjem.

V zadevi živinozdravnika Hinterlechnerja poroča referent, da se nahaja zadeva pred tretjo instanco. V drugi instanci je občina pravdo izgubila in pravi odlok, da je bila disciplinarna preiskava pomanjkljiva, razprave površne in malomarne. (Pravdo je zastopal za mestno občino dr. Leskovar!)

III. odsek: poročevalec obč. svetn. Bahun: V zadevi povišanja dimnikarske tarife so podali svoje mnenje društvo hišnih posestnikov, Zveza industrijcev, društvo stanovanjskih najemnikov in dimnikarski mojstri. Vsi se izrekajo proti povišanju tarife razen mojstrov, ki dokazujejo, da so v to prisiljeni, ker jim je s podelitvijo novih koncesij v neposredni okolici mesta odvzeto delo in s sedanjim zaslužkom nikakor ne morejo izhajati. Dasi tarife, ki jo je že potrdila pokrajinska uprava, ni mogoče spremeniti, je občina predlagala srednjo pot med predlogi dimnikarjev in konzumentov.

Vsled zvišanja cen premoga in železniških tarifov predlaga vodstvo mestne plinarne povišanje cen plina od 2,50 na 3 Din. Predlog se sprejme. Povišanje sopri v veljavo s 1. decembrom.

Delovni čas v plinarni se regulira tako, da se ob nedeljah ne dela, pač pa se vrši normalno delo ob vseh praznikih. Nadurno delo se plača s 100 odstot. poviškom.

IV. odsek: poročevalec podžupan Dr. Zovčič: Magistratni uradniki prosijo za zvišanje drag. doklad. Po kratki debati se sklene, dovoliti začasno povišanje draginjskih doklad za 25 odstotkov, počenši s 1. novembrom. Povišanje pa velja samo do končnoveljavne ureditve službene pragmatike.

Ker ima stavbeni urad pogoste manjše izdatke, se pooblasti župan, da lahko dovoljuje kredit do 1000 D in mestni svet do 6000 Din.

Oleševalnemu društvu se dovoli 10.000 kg premoga za rastlinjake v Ljudskem vrtu.

Dijete za službena potovanja mestnih uslužbencev se določijo po novi, za državne uradnike veljavni uredbi z dodatkom, da se plača 100 odstot. poviška, kadar je potrebno tudi prenočišče.

Mariborska gradbena akcija prosi za odpis dolga za premog v znesku 290 D. Na predlog obč. svetnika dr. Muleja se zadeva odloži, dokler se ne ugotovi, v kakem razmerju je Gradbena akcija do ostalih firm, ki se pojavljajo v zvezi z njo, so popolnoma trgovskega značaja in so pod upravo istih oseb.

Ljudska knjižnica prosi za izredno podporo v znesku 5000 D. Poročevalec povdarja velik kulturni pomen te institucije, ki vzorno deluje, o čemur se je sam prepričal. Knjižnica je imela v letu 1921 prometa 34.000 kron, v letu 1922 že 50 tisoč kron, letos pa že v prvih 10 mesecih 39.611 D dohodkov in 38.923 D izdatkov. Obisk je zlasti v zadnjem času silno narasel. Prošnjo je pripravil tudi obč. svet. Tomažič, ki je naglašal, kako potrebna je zlasti v današnjih časih ljudstvu duševna hrana, ki je ravno najdražja in si je niti delavec, niti uradnik ne moreta sama nabaviti. Podpora v znesku 5000 D je bila nato soglasno dovoljena. Le g. županu je bilo malo žal denarja, ki bi ga bil raje dal Študijski knjižnici, kateri tudi sam načeluje.

Ob 23. uri je župan zaključil javno sejo, nakar se je vršila še tajna seja.

—□—

Celjske vesti.

Dijaška kuhinja v Celju je prejela iz Dramelj velik voz raznih živil, ki so jih po inicijativi tamošnjega g. nadučitelja Košutnika in g. župnika Sigana brali učenci drameljske osnovne šole. Lep vzgojni in socialni čin lahko služi v vzgled in posnemanje drugim.

Ptujske vesti.

Zaprisega prvega slovenskega župana v Ptuj in volitev podžupana. V torek 20. tm. je bil slovesno zaprisežen prvi slov. župan v Ptuj g. Blažek. Istočasno se je vršila volitev novega podžupana. Demokrati so predlagali podžupana iz vrst soc. demokratov kot najmočnejše skupine, ki mora nositi soodgovornost. Po dveh brezuspešnih volitvah sta prišla v ožjo volitev socialist Seguta in demokrat Mohorič. Žreb je odločil za Seguto. Ta pa je izjavil, da ne sprejme in si je izprosil rok za premislek do četrtega.

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Petek, 16. novembra: Bolgarija je po 8. dnevnih pogajanjih pristala na to, da plača 500 milijonov levov odškodnine za rekvizicije, izvršene med vojno v Srbiji. — Radi odstopa mesta Zombolja Rumuniji je nastal razdor med Nemci in rad. stranko. Nemci so odpovedali nadaljno podporo vlade, kar je spravilo radikalno stranko v nove škrpice.

Sobota, 17. novembra. Finančni odbor nadaljuje razpravo o proračunu. — Narodna skupščina bo sklicana za dne 24. novembra. Pašič je obel in se ne udeležuje sej ministrskega sveta.

Nedelja, 18. novembra. Italijanski listi poročajo, da je Jugoslavija pristala na aneksijo Reke po Italiji. V Beogradu se to vest zanika. — V Nemčiji še vedno ni reda. Sedaj pripravljajo upor komunisti, ki se hočejo polastiti državne oblasti. Nemški državni zbor je sklican za v torek. Francija grozi z novimi sankcijami, ako Nemčija ne ukloni in izpolni obveznosti mirovne pogodbe.

Ponedeljek, 19. novembra. Ministrski svet je danes končnoveljavno odobril razmejitveno pogodbo med našo državo in Rumunijo. Zombolja se še tekom tega tedna izroči Rumunom.

Torek, 19. novembra. Danes se je vršila plenarna seja finančnega odbora, na kateri se je pričela debata o proračunu. Demokrati poslance Šešerov, je ostro kritiziral pogubonosno, gospodarsko politiko sedanje vlade. — V Bolgariji so se vršile volitve v narodno skupščino. Zmagale so vladne stranke, ki so nastopale z velikim terorjem.

Mariborske vesti.

Maribor 21. novembra 1923.

m Krstna slava 45. pešadijskega puka. Danes ob 10. uri se je vršila na dvorišču vojašnice 45. pešadijskega puka krstna slava v spomin na 21. november 1918, ko je bila usoda Maribora odločena v korist naše države. Kakor lansko leto, tako je bila tudi letos ta pomenljiva vojaška slavnost slovesna, a vkljub temu prav prisrčna. Po bogoslužju in šekanju slavskega kolača, ki ga je opravil vojni sveštenik g. Petar M. Trbojevič, je spregovoril poveljnik 45. pešpolka polkovnik g. Dimitrije V. Spasić. V izbranih in toplih besedah se je spominjal zgodovinskega dne, ko si ga je polk izbral za dan svoje slave. Pozival je vojake, da naj ohranijo zvestobo ujedineni domovini in junaškemu kraju in naj bodo pripravljeni za trenutek, ko jih kralj pokliče k obrambi domovine. Trikratni »živijo« klici so zadoneli kralju, kraljici in prestolonasledniku, nakar je vojaška godba intonirala narodne himne. Slave se je udeležilo mnogo predstaviteljev tukajšnjih oblasti, uradov in korporacij. Navzoč je bil tudi knezoškoof lavantinski g. dr. A. Karlin.

m Izročitev odlikovanja. Danes je bila izročena vztrajnostna častna kolajna, ki si jo je priboril znani »Perunov« dirkač, g. Franjo Kumerčič na mednarodni kolesarski dirki dne 22. junija t. l. na progi Maribor—Zagreb. Odličnemu slovenskemu dirkaču čestitamo!

m Ljudska univerza. V ponedeljes dne 19. tm. je predaval g. dr. Makso Šunderl o Albaniji, kjer je živel sam med vojno in po vojni. Podal nam je živo sliko tamošnjih razmer v klimatičnem, krajevnem in etnografskem oziru. Napetost, s katero je publika sledila njegovim lahko umljivim in zanimivim izvajanjem, je pokazala, kako priljubljena bi bila taka narodopisna predavanja. Publike ni bilo toliko kakor po navadi, ker je ta dan bilo tudi gledališče, vendar jih je bilo navzočih okoli 100. — Prihodnje predavanje se vrši 26. tm. ob navadnem času. Predava g. prof. I. Favač o morali v politični zgodovini. — 3. decembra pa ima svoj večer Zgodovinsko društvo, kjer bo predaval g. prof. dr. Fran Kovačič. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Natančneje še sporočimo.

m Iz Udruženja vojnih invalidov, podružnice Maribor. Prejeli smo: V nedeljo 11. novembra 1923 je izstopilo iz odbora Udruženja vojnih invalidov v Mariboru osem odbornikov s predsednikom nadzornega odbora, ob enem je odložilo zampaniška mesta pet poverjenikov iz dežele. Odstop se je javil ob enem tudi izvršnemu odboru v Ljubljani. Odstopivši utemeljujejo svoj odstop s tem, da nikakor ne bi mogli zagovarjati nesocialnega dela manjšine v odboru, ki je hotela teroristično vladati, ne oziraje se na upravičene pritožbe večine članstva. Osebnosti so igrale večjo vlogo, kot pa splošen dobrot članstva in ugled organizacije. Dalje se je hotelo v odbor in organizacijo zanesti radikalno politiko, od katere bi ozir. so imeli korist le poedinci. V to svrhu je sklicala večina v nedeljo 11. tm. zborovanje, na katerem se se ob obilni udeležbi članstva pojasnili vzroki odstopa. Odstopivši odborniki in članstvo tudi ne odobrava postopanja izvršnega odbora, ki je postavil za gerenta podružnice g. Justina. Seveda na njegovo lastno priporočilo, ker ravno imenovan je dal največ povoda vednim sporom v odboru, ki so ovirali redno šolo. Odstopivši vabijo tudi vse članstvo, da se udeleži izrednega občnega zbora, ki se vrši 9. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih restavracije »Kosovo« na Grajskem trgu, da obračuna s svojimi laži prijatelji.

m Lepo priznanje. V debati o spomenici društev stanovanjskih najemnikov je občinski svetnik Bahun očital županu, da je on kriv, da se načrti za zgradbo stanovanjskih hiš še niso izvedli, dasi je že 2 leti zbranega mnogo materiala in so bili stavljeni razni predlogi. V odgovoru je župan priznal, da bi se bilo dalo pred dvema letoma, ko so na magistratu skupaj vozili socialisti in klerikalci, tozadevno marsikaj storiti za

doseči, kar je sedaj izključeno. Rado-vedni smo, ali bo to priznanje zabeležila tudi »Straža«, ki se sicer ob vsaki priliki pohvali, kako skrbe klerikalni mestni očetje za občine.

m Sedaj prosijo! Ob preobralu je bilo ravno med železniškimi uslužbenci največ ljudi, ki so rovarili proti svobodni jugoslovenski državi. Del teh hujškačev se je pozneje izselil v Avstrijo, mnogo pa jih je ostalo tukaj. Bahavo so govorili o svojem inozemskem državljanstvu in zasmehovali svoje tovariše, ki so optirali za to »balkansko« državo. Toda časi se izpreminjajo. Prometni minister namerava odpustiti vse inozemske delavce in med temi je mnogo takih; ki so se doslej po zaslugi raznih sunkejonarjev držali na najboljših mestih. Sedaj, ko jim teče voda v grlo, so prihiti vsi ti kričači in prosijo za naše državljanstvo. Na občini je cel kup takih prošelj za zagotovilo meščanstva. Če bi bil Maribor v Avstriji, stavimo glavo, da bi niti eden tak Slovenec ne bil sprejet. Mi smo seveda bolj usmiljeni in božamo gade, ki jih redimo na svojih prsih, še dalje!

m »Sveti Birokracij«. Okr. glavarstvo nam poroča: Z ozirom na notico Vašega lista od 20. nov. t. l. »Sveti Birokracij«, v koji žigosate previsoke takse za vlogo in rešenje pri izdaji dobavnice za strupe, blagovolite prinesiti pojasnilo, da so takse za take dobavnice normirane po odredbi delegacije ministrstva financ za dne 31. dec. 1922 št. B. II. 1471 in da so edino le licence za strup proti vranam kolka prosta. V predmetnem slučaju je šlo za strup proti podganam in mišim in ker stranka, oziroma njen uslužbenec še vedel ni, za kateri strup naj prosijo in za kakšno količino, se mu niti ni mogla spisati tozadevna prošnja, kakor se to napravi iz vjudnosti napram vsem strankam, ki pridejo brez že spisane prošnje po dobavnico za strupe.

m Klub jugoslov. rez. častnikov v Mariboru vabi svoje člane in prijatelje na sestanek v četrtek dne 22. novembra t. l. ob 20. uri zvečer v Narodnem domu. Med drugim bo tedaj gov. dr. Pivko predaval o »Pevecu iz Kastrata«, ki tvori nekak odlomek iz vojnega romana. Odbor prosi svoje člane, da poravnajo ob tej priliki zaostalo članarino in vabi še ne včlanjene tovariše, da pristopijo. Letna članarina znaša malenkostni znesek 6 Din. Opozarjamo že danes na svečani koncert, ki ga priredi »Oficirski dom« v prvi polovici decembra t. l. »Oficirski dom« je sklenil na svoji odborovi seji dne 14. tm., da dostavi vabila za ta koncert samo onim rez. častnikom, ki so člani »Klubas«. Tovariši naj blagovolijo upoštevati ta blagohotni sklep in naj pokažejo smisla za namen svoje organizacije s tem, da se v obilnem številu udeležijo prihoduječe sestanka. — Predsednik prosi tovariše odbornike, da se sestanejo v četrtek, dne 22. tm., že ob pol 18. uri k odborovi seji.

m Usmiljenim srcem! Na rokah in nogah pohabljeni Josip Supanc se tem potom ponovno obrača do usmiljenih src s prošnjo, da bi mu kdo pripomogel do strehe, ker mora v sedanjem hladnem vremenu še vedno prenočevati na prostem v parku. Hrano si sprodi izprosi, prenočišča pa ne more nikjer dobiti. Prošilec je brez starišev in sorodnikov ter za vsako delo nesposoben. Oni, ki bi mu bili voljni pomagati, naj javijo svoj naslov našemu uredništvu.

m Zlat poročni prstan, ploščnat, na notranji strani graviran v latinici: »Rija, 30. 10. 1921« je bil izgubljen na potu od mestnega kina čez Slomškov trg. O-rožnovi ulici na Koroški cesti do Strme ulice. Pošten najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi na policijskem komisarijatu ali pa v upravi našega lista.

m Ustanovni občni zbor »Orjuna« v Studencih se vrši v četrtek dne 22. tm. ob 20. uri v prostorih Sokolskega doma. Vabijo se vsi Orjunaši in je za mariborske Orjunaše udeležba obvezna.

m Kavarna mestni Park. Vsak dan koncertira dobro znana ciganska godba Baranja-Cičeri. Začetek ob 20. uri. Za občni obisk se priporočata Valjak & Klemenčič.

m Mariborsko gasilno društvo si je nabavilo zopet novo brizgalnico, namenjeno predvsem za pomoč okoliških občin, ki si pri današnji draginji same ne morejo nabaviti potrebnega novega in modernega gasilnega orodja. Mariborsko gasilno društvo je že neštokrat prihitelo na pomoč bližnjim in oddaljenejšim občinam in je bilo s svojo moderno opremo vedno najsigurneja pomoč pri požarih. Zato tudi upravičeno pričakuje, da bodo zlasti okoliške občine in posestniki ter velepodjetja prispevala s primernimi zneski v svrhu kritja dolga, ki si ga je nakopalo društvo z nabavo nove brizgalne.

m Restavracija »Narodni dom« ima na razpolago okusno renoviran salon, lepe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izrecno pristna domača vina. Abonentj se sprejemajo po 20 Dinarjev dnevno.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseli jeziki, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sreda, 21. nov. »Jesenske ogliš, Ab. E.
Četrtek, 13. nov. George Dandin, D.
»Jesenske goslic.« Danes, 21. nov. se

ponovno vprižori Krasna Surgniava drama »Jesenske goslic. Predstava se vrši za ab. E. in ne za ab. B. kot je bilo večeraj pomotoma najavljeno. Pripominjamo, da je v ab. E še več lepih vrst parternih sedežev in lož na razpolago.

Plesni večer Rita-Rita. Opozarjamo cenj. občinstvo na to, da so slike mlade umetnice razstavljene pri tvrdkah Šošarič (Aleksandrova ulica). Götzova restavracija (istotam) in Preis (Gospiska ulica). Plesni večer se vrši v pondeljek dne 26. tm. Ker vlada precejšnje zanimanje za to vprižoritev bodo vstopnice že od četrta naprej pri dnevni blagajni tukajšnjega gledališča na razpolago.

Opera pripravlja pridjubljeno opero »Bohemes«. Skušnje se že približujejo zaključku in se po sedanjih uspehih lahko pričakuje izvrstno predstavo, katera nikakor ne bo zaostajala za prejšnjimi. Dirigira in režira ravnatelj opere gosp. Andro Mitrovič. V ženskih ulogah nastopajo g. Mitrovičeva in gđ. Vladimirova. Glavne moške uloge zastopajo gospodje Urvalek, Gorovov in Stagljar. V tenorski ulogi bo zopet nastopil gost iz Zagreba. Prva vprižoritev bo najbrže že koncem tega meseca.

Sokolstvo.

m Odbor sokolskega društva v Mariboru poziva svoje članstvo, da se udeležijo sestanka, ki ga sklicuje Jadranska Straža v četrtek ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma.

m Sokol v Studencih prične v nedeljo, 25. nov. 1923 z rednimi plesnimi vajami za svoje članstvo. Vršile se bodo vsako nedeljo od 16.—19. ure ter se naj vsi, ki jih mislijo posečati, zglasijo ali med tednom ob večerih v Sok. domu, ali pa v nedeljo pred početkom plesa.

m Dramatični odsek Sokola v Studencih vabi tem potom vse one, ki bi imeli veselje za sodelovanje pri predstavah, da se čimpreje zglasijo ali osebno v Sok. domu, ali pa pismenim potom na naslov društva. Dobrodošel vsak, posebno pa oni (gpdčne in gospodje), ki bi event. prevzeli tudi večje vloge.

Objave.

Š Instrukcije za višjo in nižjo gimnazijo daje reven osmošolec. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Tabora«.

Javne kulturne naprave v Mariboru.

MESTNI MUZEJ, Cankarjeva ulica, odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. — Vstopnina 1 dinar.

LJUDSKA KNJIZNICA, Narodni dom I. nadstropje, odprta ob nedeljah od 10.—11. ure in ob četrkih od 18.—20. ure, mladinski oddelek ob sobotah od 18.—19. ure.

Dopisi z dežele.

Še nekaj: nekoč pridem vrh Sv. Urbana nad Mariborom in nastavim svoj rošpetlin v mesto; tam nekje blizu Glavnega trga vidim nekega človeka grozovito navdušeno mahati z rokami, kakor dirigent, ki je svoj koncert razvil do viška fortisima. Res zapazim, da drži gospod črno palčico v desni, ki pa je že bila nalomljena od prevelikega udrihanja. Razvneti mož je imel temno obleko, pa belo kapico, liki samostanska devica, ki še ni za zmiraj sprejeta in je še le z eno nogo prestopila samostanski prag. Povabim k rošpetlinu gospoda, ki je slučajno prišel k Sv. Urbanu in ga vprašam, kdo je ta goreči gospod in kaj pomeni to mahanje in udrihanje. Pa mi pojasni: To je gospod dirigent Godec. Le poglejte, kako pleše tam pred njim velika črna muha. Nekateri ji pravijo »Straža«, drugi »Zdraža«, tretji zopet »Vražca« itd. In veste, zakaj ta veseli koncert? Popolnik z rošpetlinom začudeno zmajam z glavo v ne, nakar usluženi gospod nadaljuje: To veste, da po »Markovem protokolu« prireajo klerikale koncerte in hočejo igrati vedno prvo vijolino. Ker pa je ne znajo, nastajajo rezoče dizonance, pred katerimi beži vsak razsoden posluš. Koncertna dvorana mora biti polna; hočeš, nočeš — moraš priti na koncerte, sicer se lopne po tebi, da ti kosti zaškripljejo in pre-mišljuješ, ali si še podoben človeku ali ne. Najbolj renitentni se jim zdijo ti šentani učitelji. Ali mislite, da vam hočejo mirno in ponižno v cerkvi pod prižnico stati in poslušati, kako jim g. kaplan nšesa navijajo in jih likajo in pripravljajo za koncerte! Za vraga ne, kar odidejo iz cerkve in nočejo več priti na »guč! Takim ljudem ni drugače pomagati, kakor da se vzame palico in se jih nažene pred seboj, kakor pastir čredo. Treba pa je k temu že dandanes imeti dovoljenje od prosvetnega ministra. (Oh kje so zlati časi, ko tega ni bilo treba!) In baje sam gospod atek dr. Prvi so šli k ministru in prosili in dobili dovoljenje — iz same skrbi za revne duše, da bi ne prišle v »pekuc. In gospod minister so poslali učiteljem pismo in v tistem pismu stoji črno na belem: Učitelji, marš v cerkev, pa v domačo cerkev, da vas ljudje vidijo in da poslušate domačega gospoda kaplana, kako vas lepo učijo in »peglaajo«, da ne boste zgrešili poti pokore... Pa so baje gospod minister pozabili postaviti v pismo: Pa vi učitelji morate samo poslušati, kako gospod kaplan govori, ne smete pa gledati, kako oni živijo in sovražijo, ker to bi bil greh in v pekel pot. In »Straža«-muha je vesela zabrenčala in Godec je goreče zadirigiral in hrupna muzika je udarila na nšesa učiteljev. Prvo »moraš-koračnico« sta zaigrala Godec in muha pri Sv. Lenartu nad Laškimi trgovci. — Vzajem daljnoslusih in slišim, kako muha »Zdraža« poje knplet iz operete: »Kruša mačeha«, kakor ista poje svojemu možu in pastorkom hitro po poroki: »Jaz jim bom brenčala, ti boš udrihal, pa bodo skakali, kak jim boš pihal!...« Drugi dan zvem, da so se gospod minister le prestrašili, češ, kaj bo, ako bodo naši »ljubeznici« do bližnjega razvneti gospodje kaplani smeli strahovati naše učiteljstvo, pa so si pač hitro premislili in preklicali »pismo«. Koncert Godec-»Zdraža« pa baje ne igra več koračnice »Hočeš-nočeš-moraš«. Dirigent Godec se baje sklonjeni držijo za trebuh in tožijo: »Oj joj jojeka, kako meni je, kako mene po tih malih črevah grizete — Zdravi, gospod urednik, pozdravite mi popolnika z aeroplanom in na se še kaj oglasi! (Pristavek popolnika z rošpetlinom: Bolje je, da se naslovi enako šemo na večino naše duhovščine, posebno na gospode kaplane, naj ne gonijo »pregoreče« s političnim pikanjem in zbadanjem vernikov iz cerkve, ampak naj res oznanjujejo čiste Kristusove nauke, pa bodé naše učiteljstvo svojevoljno rado posečalo cerkev in mi vsi, kakor se to godi tam, kjer pasejo duše duhovniki častne izjeme, ki ne oskrunjuje leze z ogabnim političnim pikanjem in sovražnim namigavanjem. Časi so minuli, ko vam je bil vernik suženj, po katerem se je slepo udrihalo!)

vsakoletni paradni Martinov lov, ki se vrši na Martinovo nedeljo v Skavcah v neposredni bližini Konjic. Letošnji lov je z mnogoštevilno vdeležbo, prijaznim solncem, pestrostjo več ali manj dobrodošlih gledalcev, živahnostjo zajcev in psov i. dr. prekosil vse dosedanje povojne prireditve. Točno ob eni popoldne se je s prvega grička ob okrajni cesti razlegel lovski rog v znak in veselje lovcem, oziroma v trepet novincem, da se je nepotrpežljivost hitrih psov zagnala za bistrimi zajci. Takoj za tem slišiš prvi melodični u-u-u-ta-ta-ta seniorja in komandanta vrlih gonjačev v znak, da je še tu in da bo vedel primerno oceniti brezplodno dupiranje »šarfšicov«. Iz Uhlove domačije se ti nudi najlepši jesenski prizor: prijazni solčni grički, gosto zasedeni po lovcih, za katere ne veš, ali jih veže na postojanke več lovski užitek, ali pa občudovanje krasne narave. Ker se je gonjašele pričela, spoznavaj in opazuj pevsamezne lovec. Ta se trese od nepotrpežljivosti, drugega vidiš, kako si domišlja in želi prihod zajca ravno na to in to mesto, tretji premišljuje o posledicah svoje dobrosrčnosti napram zajcem — vprašanje se navadno temeljito obravnava pri zadnji gonji — četrta moli in prosi, da bi bližnjo gručo jezičnih občudovalcev požrla črna cemlja, to poslednje seveda samo za nepričakovani slučaj, da... puška ne bi dobro nesla. V svoji dobrosrčnosti ti je pa najhujše gledati tega ali onega, s kako težavo obrača hrbet gostoljubno škripajočim vratom odprtih zidanc. Skušnjava je velika, ta ali oni omahne. — Rog se oglašal rekel bi v slovesnih presledkih. Pasja zalega od diskanta do basa oživalja zamirajoče rumenilo lepih goric. Vriš in pišč gonjačev, u-u-u našega doyena Odra, »pazi« tukaj, »pazi« tam; bum, bum... »na-a zi-danco-o-o gre-e... pazi desno« bum — stek in ha-ha-ha vzpodbujajoče kritike, da bi jo...! — prizor za kino. Gonja zavije mimo tebe. Oddahneš si ter pogledaš okoli sebe, ali ne bi kazalo za en trenotek v klet; saj sosed te ne ovadi. Storzeno. Na preprižano povabilo gostitelja pregledaš bilanco letošnjega pridelka, ki se glasi: toliko nam ga je Bog dal, takegale smo pridelali. Niš preštel niti še polovico postavk, ko te vzdrami klie viničarjevega prvohlaonika: »Layno tu mimo hise je sel en zajček.« Pri poslednji gonji bo treba dogodek malce drugače opisati. — In zopet stojiš ter pričakuješ. Ko pride v pogovnu po drugi strani mimo Tebe naš u-u-ta-ta, te nekako navihano-prijazno pogleda, dvakrat, trikrat mlskuje in po-mežikue, iz česar moraš, če nisi že osi-vel, brez dvoma čitati: »E, neboljend Ti, kolikokrat boš še stal in preboval na tem in sličnem mestu, predno dočekaš, da pojdem mimo Tebe z resničnim lovskim spoštovanjem.« Zna baje tudi z besedo povedati to in ono, toda pravijo, da ne kaže o tem pisati. — Za konec zopet rog, 15 zajcev in ena lisica. Kaj naj povem šele o zadnji gonji, ki se je vršila pod prijaznim krovom našega korenjaša R? Pripovedovanje o izbor-nem jabolčniku in hruševcu, o starini in črnini, o gnjati, pastelah in poticah vas gotovo ne bo zanimalo. Da se povest ne zavleče preveč, ponovim samo stavek iz govora enega člana odlične celjske družbe: »Čestitam v prvi vrsti onim, ki so z današnjimi svojimi dejanji in nehanji omogočili nadaljni obstoj zajčje-ga rodu in še kak tako prijeten dan.«

Sv. Martin na Poh. pri Slov. Bistrici. Ob priliki krsta pri g. Ivan Korenu se je nabralo za novo ustanovljeno gasilno društvo v Šmartnem na Poh. 230 D. Darovali so: gg. Katz Josip, gostilna, 100 D; Vorša Leopold 15 D; Kukovič Karl ml. 20 D; po 10 D: Ziserl Josip, trgovec; Novak Ivan, trgovec; Tomažič Dorci, učitelj; Fifer Ivan; Motaln Jurij ga. Marija Koren, gostilna; gđ. Lija Aličinova, učiteljica; gđ. Jožica Prem-rova, učiteljica; gđ. Lojzka Ogrinc, natakarica; Rems Ivan, organist 5 D. Denar je prevzel načelnik gasiln. društva g. Leopold Vorša. Darovalcem najlepša hvala. Novorojenemu Martinu Korenu zdravje in srečo!

Sv. Lenart v Slov. Gor. V potok Velko je skočila 16. tm. Marija Stefančič roj. Alt od Sv. Antona v Slov. Gor. V potok, ki je močno narasel, je vrgla najprej 12letnega sina in nato še sama sko-

Vila za njim. Reševalci so prišli prepo- zno. Obupana mati je bila baje v zako- ni nesrečna in je šla prostovoljno v smrt.

Iz Konjic. (Canal grande) je pravza- prvi potoček, ki teče sredi našega trga. Tako mi je pri srcu, da bi se najbrž skregal z vsakim, ki bi skušal trditi, da ta potoček svojčas ni služil v okras- ličnem trgu. Če primerjam odpadke melon, paradižnikov, čebule, zelja itd. na pravem Canal grande s snago našega lepega potočka, ta poslednji gotovo ne zasluži gornjega naslova. Zasluži ga pa, če primerjam travo na kanalu »srečne- ga odrešenega« Trsta z bohotno Floro in šoloobvezno ter neobvezno Fauno na in ob obalah našega vodotoka. K temu prištem se sledove poletnega neurja in grobo zasute izdrtine na cesti na obeh straneh kanala, odkrite in pasantom ne- varne hidrante ter par defektnih mo- stičkov in ključev: »županstvo in olep- ševalno društvo, skrbita za to, da bo naš potoček in njegova okolica tudi nadalje v okras lepota trga.« A propo — olep- ševalno društvo! — Olepševalno društvo bi bilo lahko samo za sebe predmet daljše nehvaležne debate. Za danes bodi povedano samo to, da bi se naši Nemci, se zanimajo za parlament, za občinski zastop in za bodoči okrajni ter oblasni zbor, kot lojalni tržani udeleževali lahko tudi pri tem strogo neutralnem društvu. R.

Izpred sodišča.

Maribor, 19. novembra. Prevečan goljuf.

29 letni, v Maribor pristojen likar Albert Rener, ki je brez stalnega biva- lišča in že 5krat predkaznovan, se je za- govarjal pred okrožnim sodiščem radi hudodelstva goljufije. Dne 20. januarja je izvabil natakarici Josipini Trater v Korošcevi ul. št. 5 400 K. Obljubil ji je, da ji prinese egiptovske cigarete. Rener pa je z denarjem popihal pa se pri Traterjevi ni več prikazal. Dne 15. mar- ca so je zglasil pri čevljarskem moj- stru Josipu Potočniku v Ormožu, kate- rega pozna, ker je svoje dni v Ormožu služil. Potočniku je ponudil na prodaj 50 kg podplatov za ceno 250 ali 280 K. S to ceno je bil Potočnik zadovoljen, nakar je »prodajalec« zahteval aro. Do- hit je 2000 K. ter obenem naročil, naj gre vajenec z njim na kolodvor po podplate. Tam pa je vajenec rekel, da naj pride po podplate popoldan. Popoldan pa se- veda Renerja ni bilo nikjer več najti. Dne 21. aprila je prišel k odvetnikovi soprogi Mariji Juritschevi v Studencih pri Mariboru. Ponudil ji je na prodaj 2 zaboja sladkorja. Juritscheva je mi- šljala, da ima opraviti s poštenim člove- kom, mu je izročila na račun kupnine nadavka 4400 K. Poslala je svojega ko- čijaža z Renerjem po sladkor. Kočijaž pa se je vrnil brez sladkorja ter pripo- vedoval, da ga je pustil Rener na Teznu v vozom čakati on sam pa je šel v ta- mošnje šolo, od koder ga ni več bilo. Rener prizna mu očitane goljufije. Ob- sojen je bil na 10 mesecev ječe.

Zanimivosti.

V levovih krempljih.

Leta 1897. sta gradila Brockmann in Morkel brzojavno zvezo med Južno in Severno Afriko. Pri sebi sta imela ka- lih petdeset zamorcev. Bilo je prve dni oktobra. Svoje stanovišče je imela ma- la karavana sredi palmovih pragozdov med jezerom Tanganjika in Nyassa. Ev- ropejca sta bivala v koči iz bambusa na majhni okrogli trati, zamorci pa so sta- novali v bližnji okolici. Po težavnem dnevnem delu je šel Brockmann na lov in ko se je vrnil, je sedel s svojim to- varišem zunaj na prostem ob ognju, ki so jima ga napravili zamorci; kadila sta in se pogovarjala. Ob desetih sta šla vsak v svojo kočjo, da ležeta k počitku. Toda Brockmann ni mogel zaspati. Okol- kočje so rjovele hijene in možu, ki ni mo- gel zaspati, je prišlo na misel, da bi po- skusil, kako bi učinkoval na strahopetne zveri stral v temino. Vstal je, šel okol- kočje, toda ni ustrail, ker ni hotel vzne- marjati svojega tovariša; legel je zopet v- kočjo in tedno zaspal. Ne dolgo po polnoči se je začela po-

stolja majati in tresi, privzdigovati in zopet padati, tako da se je zbudil. Nekaj časa ni vedel, kaj to pomeni. Toda hipo- ma je čul neko sopenje in puhanje: v šotoru je bil lev. Brockmannu je zaslala kri v žilah. Brockmann je bil nenavadno močan, toda tu v postelji, sleči, brez puške — videl je, da je izgubljen. Tre- sel se je po vsem životu. Bil je čisto z- uma, ni mogoče več jasno misliti, s tso- ro o se roko je potegnil odejo čez glavo. Toda že to gibanje je povedalo levu, ki je stal tik ob ležišču, dovolj. Jezno je zarjovel, zasadil zobe Brockmannu v de- sno ramo, ga potegnil s postelje in vr- gel na tla. Kri je curila napadenemu po prsih in tilniku; zver ga je lizala z ra- skavim jezikom. Brockman je napel vse sile in se hotel v svojem obupu vzdig- niti, toda lev ga je udaril s prednjo ša- po, da mu je skoro bedro prelomil, in ga pobil na tla. Nato je izpustil lev svojo žrtev za trenutek iz zob, mu položil tež- ko šapo na gole prsi, dvignil svojo mo- gočno glavo in zatulil s tistim divjim, strašnim glasom, s katerim naznanja kralj živali svojo zmago nad plenom.

Ko bi trenil, se je prebudila vsa ka- ravana, ko je čula gromoviti glas leva Brockmann je čul prestrašene, razbur- jene glasove zamorcev, čul je streljanje, v resnici pa so se skušali strahopetni črnici poskriti pred levom vsak v varno zakotje. Le beli Brockmannov tovariš se je izkazal pravega prijatelja v nevarnosti. Napol oblečen, s puško v roki, je taval po temi k prijateljevemu šotoru, kamor ga je vodilo zamolko levovo rjovenje. »Brockmann. kje si? Za božjo voljo, govori!« Brockmann je pač čul njegov klic, gibal je z ustnicami, a izpregovor- riti ni mogel. Od strahu in razburjenja mu je obličala beseda v grlu. Napol mr- tev je ležal pod šapo strašne zveri.

Med tem je oblezel Morkel kočjo, ukazal zamorcem, nakopičiti suhe trave in zažgati. Preden se je to zgodilo, je privzdignil rogozo, ki je zapirala vhod, in pogledal v kočjo. Lev je menda čakal na ta trenutek. Zasadil je svoje zobe v Brockmannovo ledje, ga dvignil kakor žogo in planil s svojim plenom iz kočje. Zamorci so kričali in na slepo streljali. Vpitje je leva dražilo, da bi se postavil v bran; morda mu je bil tudi močni Brock- mann pretežak — napravil je le neko- liko skokov, potem pa je vrgel svojo žrtev na tla. Brockmann je upal, da bo lev zbežal ali pa se obrnil proti napa- dalcem, toda zver ni kazala niti naj- manjšega strahu. Zopet mu je položil šapo na prsi in lizal kri, ki je curjala iz mnogih ran. Morkel je videl pri pla- menem ognju leva natanko in se je približal, streljati pa si ni upal, da bi ne zadel prijatelja.

Brockmann je preživljal sedaj naj- groznejše trenutke svojega življenja, a ni izgubil zavesti. »Lizal je moje kri«, tako je pravil pozneje, »in godel pri tem kakor zadovoljna mačka, toda najmanjša kretnja mojega telesa ga je dražila«. Če sem zganil z roko, je zasadil vanjo svoje zobe, če sem premaknil nogo, mi jo je pobil s krute šapo. Cutil sem, kako se bliža njegov raskavi jezik po prsih mojemu obrazu. Mislim, da me strašni smrad iz njegovega žrela zadušil. Obrnil sem obraz v stran, toda že sem čutil jezik blizu svojega grla; ko bi me ugriznil, bi bilo moje življenje končano. Moje sile so vedno bolj pojemale in — kakor so mi pozneje pravili — sem kli- cal s slabotnim glasom: »Pomagaj! Po- magaj! Streljaj!«

Morkel je bil oddaljen le par kora- kov. Ko ga je lev zagledal, je dvignil glavo in uprl pogled v sovražnika. Morkel je pomeril in ustrelil leva v oko. Lev se je pomaknil nazaj in se je pripravil na skok. Morkel ni imel v puški nobene kroglice več. Ves obupan je zgrabil puško za cev in udaril z vso silo leva s kopi- tom po glavi. Lev sicer ni bil ranjen, a vendar se je za trenutek odmaknil, kakor da ga je osupnila predrznost tega moža. Morkel je porabil to priliko, pograbil Brockmannovo puško, ki mu jo je v tem hipu prinesel zamorec, in ubil leva z dvema streloma.

Sedaj je posvetil prvo skrb svojemu prijatelju. Enainvajset strašnih ran je pokrivalo Brockmannovo telo. Na nosi- lih je spravil ranjenca, ki je trpel silne bolečine, v misijonski zavod ob jezeru Nyassi, kjer je dobil bolnik zdravniško

pomoč. Več mesecev je trpel neznosne bolečine, preden so ga mogli, seveda čis- to pohabljenega, prepeljati v Evropo, odkoder je bil odpotoval v Afriko komaj leto dni prej močan in zdrav.

Razno.

Tragikomedična spiritistična seja. Miss Elizabeth Tomson v Newyorku je navdu- šena spiritistka. Trdila je, da lahko in- karnira duhove v formi t. z. oktoplazme. V veliki spiritistični družbi, v kateri se je zbralo krog 70 oseb, med njimi tudi nekaj učenjakov, je priredila miss Tom- son produkcijo duhov. Iz temne celice je izšla neka tajinstvena podoba, govorila kakor iz groba in da popolnoma uveri navzoče o svoji materializaciji, je ob- jela nekega mladega gospoda. Ta pa ni bil nič preveč prestrašen od objema z- onkraj groba, pa je ugriznil »duha« v ramo. Seveda je »duh« vsled bolečin vz- kriknil in pobegnil v kabino. Mladenič, ki je bil deležen objema, pa je občutil v ustih fino svileto tkanino. Seveda so udeleženci vdrli za »duhom« v kabino in zalotili miss Tomsonovo baš ko je sličila svojo »duhovsko« toaleto.

Tragedija radi ženske občutljivosti. V Subotici sta dolga leta živela z dvoje dece mirno domače življenje zakonska Kalman in Tereza Terpeš. Te dni pa je mal nespornost uničil vso srečo. Mož, mizar, je prišel s posla domov izmučen in utrujen, žena je prala perilo v koritu. Mož se je radi neke malenkosti zarezal nad sinkom, ki je pričel plakati. Žena je moža zato pokarala, on jo je pa zavrnil, naj se briga za svoje delo. Ker mu je u- govarjala, ji je bolj v šali zagrozil, da jo bo porinil v korito, če ne utihne. Ker res ni utihnila, jo je zagrabil in jo oble- čeno porinil v korito. To pa je ženo tako razburilo, da je planila iz korita vsa mokra, zagrabila kuhinjski nož in ga zabodla možu v levo stran ledja. Seveda se je takoj zavedla, kaj je storila, in v- divjem plaču je skušala zastaviti kri, ki je curila možu iz rane. Mož so prepe- ljali v bolnico.

Pasovi kot ljubavna pisma v Afriki. Pri nas si nekateri filozofi tarejo glavo v vprašanju, če ni mnogim ne- srečnim zakonom vzrok v tem, da se za- konca kot zaročena nista zadostno spo- znala. Da je pri nas v Evropi za medse- bojno spoznavanje vendarle še več pri- like nego v — Afriki, naj nam pokažejo sledeči vzgledi: V Afriki med zamorci se pred poroko fant in dekle sploh ne mo- reta sestati in pogovoriti, zato je ljube- zenska iznajdljivost med njimi prišla na sledeči način brezžičnega telefoniranja. Povodom mladega meseca (mlaja) imajo svoje ljudske svečanosti. Na teh sveča- nostih dajejo dekleta svojim tajnim obo- ževalcem znake s pomočjo pasov. Dekle opaša n. pr. rdeč pas. Rdeča barva po- meni pri zamorcih bogastvo, smelost, plemenitost. Rdeči pač govori fantu: ne bližaj se mi, nisi dovolj bogat, nočem si- romaka! Pas v oranžni barvi pomeni: zadovoljna sem s teboj, zashušij mojo ljubezen! Plav pas je simbol miru in sreče in pravi: Vzemi me in uživaj bo- va srečo in mir zakonskega življenja. Moder pas pomeni: Hudobek ste, bežite od mene! In tako po vrsti druge barve. Za nas bedarija — za Afrikance ljube- zenski pomeki.

Za smeh.

Drage solze. Pred sodiščem se vrši razprava v kazenskem procesu proti človeku, ki je ubil soseda. Pokojnikova vdova bi ime- la dobiti znatno odškodnino. Vdova stoji baš pred vrati, da bi bila zaslišana, in čaka. Pristopi še k nji stara ženska in ji zasepeče. — Ko te bodo izpraševali, moraš zelo jokati. Znaš, pred sodiščem je vsaka solza en tisočak...

Ljudska knjižnica
Narodni dom, I. nadstr.
posljuje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrtnih od 18.—1/2 20. ure
mladin. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

Gospodarstvo. Zadrugištvo.

Važna razsodba upravnega sodišča za zadruge.

Nabavljalna zadruga državnih name- ščenec v Mariboru se je pritožila na upravno sodišče v Celju, ker se ji je predpisal prometni davek. Upravno so- dišče v Celju je dne 6. t. m. (opr. št. Fj 26-13-0) razsodilo, da se izpodbijani u- pravni akt o predpisu davka na poslovni promet zaradi nezakonitosti razveljavi.

Sodba sicer še ni pravomočna in je do- pustna proti njej pritožba od strani fi- nančne delegacije na državni svet, ven- dar pa je gotovo, da se bliža h koncu anomalija, ki danes obstoji, namreč: da davčne oblasti v Sloveniji izsiljujejo od uradnih zadrug prometni davek, med- tem ko se to nikjer drugod v državi ne- godi, kakor smo točno poučeni.

Prednja razsodba bo važna gotovo tu- di za vse ostale gospodarske zadruge, ker so davčne olajšave srbijanskega za- družnega zakona s finančnim zakonom razširjene na celo državo, a odnosno he- sedilo srbijanskega združnega zakona je dobesedno prevzelo v zakon o nabav- ljalnih zadrugah državnih uslužbencev. Pri enih kakor drugih zadrugah gre to- rej za eden in isti predpis, radi česar se bodo mogle sedaj prav vse gospodarske in pridobitne zadruge poslužiti citirane razsodbe upravnega sodišča. J—a.

Nekaj iz teorije kmetijstva

IZ POVRTNINARSTVO.

2. Gojenje raznih povrtin.

Večji del povrtin se goji na vrtnih gredah, ki so 1,20 m široke in med kate- rimi se nahajajo po 30 cm široki prostori za prehod in odtok vode; druge vrste se goje v redovih na veliko in se potem ne razdeli cele zemlje v grede, temveč se posetev, ozir. saditev vrši enakomerno po celi parceli.

Da se zemljišče v povrtinjakih čim- boljše izkoristi in se na istem prostoru v teku leta dobi po več žetev, je poleg stalno določenega plodoreda potrebno, da se i letni obrat temu prilagodi, to se pravi, niti najmanjša krpa zemlje ne sme ostati niti za kratek čas nezasajena in nekultivirana. Kakor hitro se en usev požanje in spravi, se mora zemljo (če je to potrebno) vnovič pognojiti, preorati ali prekopati ter z drugim semenom za- sejati oz. z drugimi rastlinami zasuti.

Aljma je vrsta luka z ostrejšim oku- som. Glavica je sestavljena iz več češ- ljev, s pomočjo katerih se razmnožijo. Zahteva propustljivo zemljo in dobro preperel gnoj. Pred sajenjem se češnji skrajšajo za eno tretino v gornjem delu in se potem sade 20 cm vsaksebi. Za 1 ha se rabi okoli 8 kg aljme. Sadi se kon- cem avgusta in v septembru. Mala ste- belec ostanejo preko zime pod snegom, kateri jim nič ne škoduje. Rano spo- mladi se aljma razvije in se kot prvi luk brzo potroši. Eno gotovo število lu- kov se pusti, da sezori v seme.

Česen. Imamo jesenski in spomladan- ski česen. Ne prenese svežega gnoja. Češnji jesenskega česna se sade koncem septembra in v oktobru, spomladanski pa v marec. Za 1 ha se rabi 10 kg če- na. Razdalje, v katerem se sadi, je 15 cm vsaksebi. Po sajenju se greda posuje s pepelom. Prek leta se greda pridno o- plevajo in rahlijaajo z malimi motikami. Kadar je zel suha, se česen izvleče in pusti nekoliko dni na gredi, nakar se splete v venice in shrani do porabe.

Ohrovt (broskva). Seje se vsaki letni čas širok ali v rede na 15—20 cm razda- lje. Na en ar gre 30—40 gr semena. Je odlična povrtina s sladkim a izrazitim okusom. V Alzaciji se ga riblje in spravlja kakor zelje in se ga skisa za uporabo.

Bob. Bob se skoro povsod seje, čenja- no ni kaka posebna povrtina. Uspeva na dobri zemlji, ki skoro ni treba biti gnojena. Seje se v jeseni ali rano spo- mladi v vrste, ki stoji 40—50 cm vsak- sebi. V vrstah naj bo razdalje 15 cm in globoko naj se spravi 6—8 cm. Seje se tudi lahko v takozvane kupčke (kupa- ce), to je 50—60 cm vsaksebi se vsadi na en prostor 3—4 zrna. Med rastjo se ga mora dvakrat okopati ter končno o- krat ogrniti. Kakor hitro nastavijo po- samezna stebeljca dovolj veliko število stročja, se vrhovi odrežejo.

Grah (grahak). Goji se radi porabe zelenega stročja ali zrelega zrna in se imenuje potemtakem sladki grah (sladkorni grah) in navadni grah. Imamo prilikavi (peški) grah, (čučavec) in visoki grah (kolikovec - priškaš). Seje se v jeseni ali marca meseca v rede 40-50 cm eden od drugega oddaljene in v redu 3 do 5 cm zrno od zrna. Na 1 ar gre 1 in pol do 2 kg semena. Kadar je grah 8 do 10 cm visok, se rastline ogrnejo in potem se še zemlja enkrat zraši. Prinos je 80-100 kg stročja ali 20-25 kg zrnja.

Kapus (zelje). Imamo rano - spomladansko, poletno in jesensko ali zimsko zelje. Rano - spomladansko zelje je manjše nego so ostala. Na 1 ar gre okoli 700 gr semenja, ki se v avgustu poseje, da se dobi rano sadike (glavice). V oktobru se močnejše in bolje razvite sadike odbere in se jih potem zasadi v jarke (brazde), ki so eden od drugega oddaljeni po 40 cm. Sadi se na dno brazde, da se rastline obvaruje pred močnimi in hladnimi zimskimi vetrovi. Spomladaj se izvrši prvo okapanje. Nadaljnja nega obstoji v zalivanju, če je to potrebno. Za poletno zelje se seje seme v marcu, a za jesensko v maju-juniju. Zimsko zelje (jesensko) se reže, kakor hitro ga dohiti prvi mrz. V tem trenutku je najboljše za kadno zelje. Spomladansko zelje daje na 1 ar okoli 600 kg, poletno in zimsko pa 800-1000 kg, kar je od sorte odvisno.

(Dalje prihi.)

GNOJENJE Z AMONIYAKOVO VODO

Pred letom so bili posestniki ljubljanske okolice potom »Kmetovalca« in dnevnega časopisja pozvani, da uvedejo preizkuse gnojenja z amonijakovo vodo, ki jo ljubljanska mestna plinarsna brezplačno da v to svrhu na razpolaganje. Temo poziva se je odzvalo precejšnje število kmetovalcev, ki so s to vodo gnojili svoje travnike in njive. Drugod se je to gnojenje izvršeno obnešlo, pričakovati je bilo torej tudi pri nas ugodnih uspehov.

Amonijakova voda se dobiva pri napravi plina in se v večjih plinarnah podela v žveplenokislji amonijak, ki je našim kmetovalcem dobro znano umetno dušičnato gnojilo. V manjših obratih se to delo ne izplača, ker so v to potrebni stroji in priprave predrage. Ljubljanska plinarsna ni urejena za tako izdelovanje, radi tega je do sedaj večina te dušičnate vode šla v izgubo, ne da bi se kakor si bode izkoristila. To pa pomenja za naše kmetijstvo ogromno škodo, ker gre v nič toliko dragocenega dušika, ki ga naše rastline nujno potrebujejo.

Da se ta gnojilna snov vsaj deloma izkoristi ter se naši kmetovalci privadijo njeni uporabi, je plinarsna brezplačno dala amonijakovo vodo vsem kmetovalcem, ki so se prijavili za gnojenje s tem gnojilom, toda s tem pogojem, da vsakdo potem, ko je spravil pridelke, poroča Kmetijski družbi o uspehih, ki jih je pri tem imel.

Kaj pa mariborska plinarsna? Ne bi tudi ta zamogla oddajati amonijakove vode v svrhu poskusov?

NOV NEVAREN PLEVEL

Po raznih krajih se je pojavila nova vrsta plevela, ki utegne povzročevati našemu rastlinstvu ogromno škodo. Po nekod se je že silno razširil. Ni dolgo tega, da sem v mariborski okolici našel v takih množinah, da je bila zemlja čez in čez porastla s tem plevelom. Izgladilo je, kakor bi ga kdo namenoma sejal. Pa tudi iz raznih drugih krajev se slišijo glasovi o tem novem plevelu.

Ta plevel, ki se je začel tudi pri nas opasno širiti, imenuje prof. Cilensček v svoji knjigi »Škodljive rastline ameriški rogoviček (lat. Galinsoga parviflora). Zanesli so ga iz bogate Amerike, od koder smo dobili tudi pogubonosno trtno uš. Ameriški rogoviček ima svoje ime po rogovičkah, ker nastavlja svoje ramene glavice cvetja na rogovičastorazraščeni vejicah. Rastlina spada v vrsto košaric, napravilja mnogo cvetja, če več pa nevarnega, lahkega semena, ki ga veter raznaša na vse strani. Na ta način se v najkrajšem času silno razpaša, tako da ga je vsa okolica polna in da ga je težava zatreti.

Ameriški rogoviček je enoleten semenski plevel, ki se med letom po večkrat zaseje. Če ga pokosiš, požene novo iz stebela. Tej spodraščljivosti je pripisati, da se ga je s košnjo tisto leto težko iznebiti, ker zraste nanovo. Kjer se ta plevel gosto nasei, tam duši in zatira vso drugo rast pod seboj in znižuje na ta način naše pridelke.

Temu plevelu se moramo krepko v brani postaviti. Glavno pomoč je zazreti v tem, da ga ne pustimo do semena ali bolje rečeno do cvetja. Zatreti ga moramo pred cvetjem. Zasedovati ga moramo pa že sedaj, preden se tako razpase in razširi, da so ga vse njive polne in preden je zemlja polna njegovega semena. Bodimo torej čuječi na ta plevel! Kakor hitro ga zalotimo, takoj ga moramo začeti preganjati. In sicer vsi od kraja, da nam ne zraste čez glavo!

Tako nevarnega sovražnika, kakor je ta plevel za naše poljedelstvo, se je treba otepati z vsemi silami!

Razlika med poletno in zimsko kravo

Molzna krava potrebuje poleti in pozimi tečno in lahko prebavno kladjo, če hočemo, da bo dosti molzla. V poletnem času ji dobra paša najbolj ugaja. Tam dobi mlado, sočno, tečno in najbolj prebavno krmno. Podobno vpliva zelena krma, ki jo pokladamo v hlevu, če je mlada in sočna. Po taki krmi krave največ molzejo. Zaradi tega moramo gledati, da nudimo kravam na jesen, dokler je mogoče, pašo in zeleno kladjo in da prehajamo na suho krmno polagoma, da se želodec polagoma privadi zopet na prebavljanje suhe krme, ki bodi tekom zime kolikor mogoče enakomerna, sicer pa tudi tečna in lahko prebavna.

V tem pogledu pa delamo pri nas napake.

Če primerjamo zimsko krmljenje s poletnim, vidimo, da je zimska krma vobče slabša kakor poletna. Po eni strani pokladamo pozimi težje prebavno krmno, po drugi strani pa manj tečno kakor poleti. Ta razlika ima za posledico, da nam dajejo molzne krave pozimi vobče manj užitka in da nam tudi shušajo. Na našem malem posestvu se sploh dogaja, da pridelamo za zimo tudi premalo krme, tako da trpimo skoraj redno na pomanjkanju zimske krme. Kar živali čez poletje pridobe, to zgube pozimi in še več. Če nam živali pozimi shušajo in opesajo, je treba dolgo časa, da se nam spomladi in poleti zopet popravijo.

Pri kravji reji je na to delati, da je razlika v vrednosti med poletnim in zimskim krmljenjem čim manjša ali z drugimi besedami, tudi pozimi bodi krma za molzne krave tečna in lahko prebavna. Če pokladamo molznim kravam slamo, potem moramo skrbeti, da izravnavamo tečnost z dodajanjem močnejših krmil. Po mlekarških krajih dajejo kravam poleg sena in otave še močna krmila, da zboljšujejo mlečnost. Potem nam krave lahko dobro molzejo. Store pa še več. Po takih krajih skrbje za dobro mlečnost tudi s tem, da pokladajo kravam lahko prebavno in sočno krmno, in sicer s pomočjo korenstiva, v prvi vrsti s pomočjo pese, ki vpliva posebno ugodno na mlečnost.

Čim bolj si bosta zimska in poletna krma glede tečnosti in prebavnosti enaki, tem več uspeha bomo dosegli pri molznih kravah. Vsaka velika izprememba v tem pogledu pa mora imeti slabe posledice za razvoj in napredek naše kravjereje. Krave, ki trpe pozimi pomanjkanje na zadostni, tečni in lahko prebavni krmi, ne morejo dajati dobrega užitka. Ravnajmo se po tem!

Oddaja vinskih trt iz državnih trtnih nasadov.

S tem se daje vinogradnikom na znanje, da se bodo spomladi leta 1924 oddajale trte iz drž. trtnih nasadov v Sloveniji (podpisano nadzorništvo ima na razpolago okoli 40.000 cepljenk, 30.000 korenjakov in 200.000 ključev) po sledečih cenah in sicer:

- 1. cepljenke Ia, 100 komadov za 200 D;
2. korenjake Ia, 100 komadov za 40 D;
korenjake IIa, 100 komadov za 35 D;
3. ključe Ia, 100 komadov za 20 D;
ključe IIa, 100 komadov za 15 D.

Pri dodelitvi trt se bo oziralo v prvi vrsti na manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo (cene trtam za imovitejše posestnike se naknadno določijo). Nada-

lje veljajo te cene le na oddajnem mestu v pristojni drž. trtnici. Omot in dovoz na železnico ali pošto se zaračuna posebej. Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo iste sadili na lastni zemlji. Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročnike, ki nameravajo zasadii lastni matičnjak, pri dodelitvi ključev pa na one, ki cepijo trte za lastno porabo in ne za prodajo in ki doprinesejo tozadevno potrdilo pristojne občine.

Naročila se sprejemajo pri državnih trtnih nasadih in pri podpisnem nadzorništvu in sicer najkasneje do 20. decembra tl. Po tem roku se trte razdelijo sorazmerno med vse opravljene naročnike, katerim se dostavi tozadevna nakaznica.

Vsak naročnik, ki se mu nakažejo naročene vrste trt, je obvezan iste prevzeti in plačati. Naročniki, ki dobijo dodeljene druge sorte nego so jih naročili v nadomestilo, morajo nakaznica, če dodeljenih trt ne želijo, tekom 14 dni s priporočeno pošto vrniti, drugače se tudi oni zavezani nakazane trte prevzeti in plačati.

Maribor, dne 19. novembra 1923.
Drž. vinarsko nadzorništvo v Mariboru.
(Konec).

Vrtnarstvo.

Kje naj prezimujemo naše cvetlice?

Če hočeš imeti spomladi bujno, zdravo cvetje doma, moraš privoščiti rastlinam, da se pozimi odpočijejo. Zato je važno, kam postaviš rastlino čez zimo. Lovorja, oleandra, bršljana, mirte in tem sorodnih rastlin ne smeš postaviti čez zimo v tople prostore, sicer ti začno prezgodaj poganjati, poganjki bodo slabi in polni mrčesa. Še nevarnejše je postavljati te rastline v tople in temne prostore, kajti poguale bi 30 do 50 cm dolge mladike, katere bi moral spomladi odrezati. Rastline morajo prezimovati na hladnem in jih ne smeš preveč zalivati. Dovolj je, ako jih zaliješ prav redko, za to pa večkrat poškopajš gornje dele rastline. Tako se rastline čez zimo odpočijejo in okrepcajo, spomladi pa tem bujnejše rastejo in cveto. Ne pozabi pa vsako pomlad menjati prst in znova pognojiti!

Prav tako narobe bi bilo, če bi morale rastline, ki ljubijo toploto, prezimovati v mrzlem; kajti listi bi jim očrneli in polagoma odpadli. Take cvetlice so boljše sobne svetlice, kakor gumovec, begonija. Te rastline moramo imeti pozimi v prostorih, ki imajo 10 do 15 stopinj toplote. Najprej jih imejmo bolj na hladnem, potem pa bolj na toplem in jih zalivajmo. Nekatero rastline, ki morajo prav za prav prezimovati na hladnem, n. pr. azaleje, fuksije itd., smemo postaviti v toplejši prostor šele, kadar vidimo, da začno brsteti listni in cvetni popki, nekako v januarju do srede februarja. Če jih denemo potem v kurjeno sobo in jih pridno zalivamo, se kmalo bujno razcveto. Ko pa so v polnem cvetu, jih postavimo bolj na hladno; tako cvetje ne bo kmalu odpadlo, ampak bomo dolgo uživali krasoto polnega cvetja.

Trgovina, obrt in industrija.

g Izenačenje obrtnih redov. Ministrstvo trgovine in industrije je začelo zbirati material za načrt novega zakona

o obrtih. Zakon naj bi veljal za celo državo, da se odpravi neenakomernosti, ki nastajajo vsled tega, da ima skoro vsaka pokrajina svoj obrtni red. Čim ministrstvo izdela načrt zakona, ga odpošlje na znanje vsem institucijam pridobitnih krogov, da se o njem izjavijo še predno se ga predloži v parlamentarno obravnavo.

g Novo tvornico testentin je ustanovil v Celju na Ljubljanski cesti g. A. Kavčič. Tvornica je opremljena z najmodernejšimi stroji. O novi tvorniški stavbi se strokovnjaki glede zunanosti in notranje urebe prav laskavo izražajo.

g Dobava oblek za pralce kotlov. Prj ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 29. novembra tl. o fertalna licitacija glede dobave 100 parov oblek za pralce kotlov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNE CENE.

g Blagovne borze 20. nov. Zagreb: pšenica bačka postaja 310, kornuza stara (Zagreb) 270, oves slavonski (Zagreb) 245, moka »0« 515. Novi Sad: pšenica bačka 305-310, sremska 307,50-315, ječmen banatski 250, oves bački 225, kornuza bačka 200, moka »0« 495.

Vrednost našega denarja 20. nov. Na zagrebški borzi se je dobilo ta dan: 100 aK za 12-13 para, 385 D za 100 lir, 260 D za 100 čeških kron, 1575 D za 100 švicarskih frankov, 475-480 D za 100 francoskih frankov, 89-90 D za 1 dolar.

Tržne cene v Mariboru

dne 15. novembra 1923. (Cene v dinarjih)

- 1. Meso: Govedina I 25,-, II 23,-, III 20,-, svezji jezik 25,-, vampi 9-10, pljuča 6-10, ledvice 23,-, gobec -, močgan 22,-, parklji 6,-, vime 10,-, loj 30,-
Teletina I 32,50, II 30,-, jetra 24,-, pljuč 23,-, ledvice -, Svinjina: Praščje meso 30-40, salo 35-40, črečna mast 32,-, pljuča 18,-, jetra 20,-, ledvice 25-30, glava 20-25, noge 14,-, slanina sveža 38-42,50, papricirana 45,-, prekajena 44,-, mast 40-42, prekajeno meso 45-48, šenke 52-58, prekajeno noge 12,-, prekajen jezik 48,-, prekajena glava 32,-
2. Klobase: krakovske 50-55, debre, cinske -, brunšvike 27,-, pariške 32,-, posebne 32,-, safalade 32,-, bronovke 36,-, kranjske -, prekajene 52,-, meseni sir 32,-, poljske salame -, pretisnjene klobase 32,-
3. Konjsko meso: I 12-15, II 8-10
4. Kože: konjske, komad 150-225, goveje 17,50-20, teletje 25-30, svinjske 11,25 usnje gornje 105-120, podplati 100-140.
5. Perutnina: Piščanec majhen 20 do 27,50, večji 27,50-37,50, kokoš 50-55,50, raca 50-75, gosi 80-100, golob -, zajec domač (majhen) 20,-, zajec domač (večji) 50,-
6. Ribe: (1 kg) krapov 20,-, belic -, šenk -, rakov -
7. Mlečni izdelki: mleko (liter) 350, smetane 15-16, surovo maslo (kg) 46-47, čajno maslo -, maslo -, sir omentalski 150,-, polementalski 80,-, trapistni 35,-, groyerski 40,-, tilsitski 40,-, parmezani 200,-, sirček (komad) 6,25-8,75, jajca (komad) 2 do 2,25.
8. Pijača: Vino novo 8-10, vino staro 15,-, pivo 6,50, stekl. pivo 3,25, žganje 20-30.
9. Kruh: Bel (kg) 7,-, črn 6,-, ržen -, zemlja (5/4, dkg) komad -50, mlečni kruh -.

Milo kupiti, se pravi zapupati! Zato se ne dajte motiti po nižjih cenah, kajti, kar je ceno, ne more biti najbolje! Malovrednejša mila vsebujejo malo maščobe, tem več pa luga! Zlatorog je mila, pri katerem ste sigurni največje trpežnosti Vašega perila. 2435

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

Ne pozabite naročiti!

Rajko Zotter

krojač

Maribor, Dravska ul. 10.

se priporoča cenjenemu občinstvu v izdelavo zimskih suknj, raglanov, poveljnikov ter razno vrstnih oblek po najnovejši modi ter najnižji ceni.

2486 10-2

10. Sadje: (kg) Črna jabolka I 8-
II 6-
III 3-
slive —, suhe 7-8,
marelice —, breskve —, (liter) kostanj
surovih 175-250, kostanj pečeni (liter) 5-
hruške I —, II 8-
III 5-
limone (komad) 0-50-1-50,
oranže —, rožice —, fig 12-15,
dateljni —, mandeljni 50-
orehi 8-
orehi luščeni 30-.

11. Specerijsko blago: Kava I 70-
II 40-
kava pražena I 70-
II 45-
sol 250,
popper celega 35-
popper mlet 45-
paprika 50-100,
testenine 14-
sladkor v prahu 23-
sladkor v kristalu 19-50,
sladkor v kockah 22-
kvas 32-35,
skrob pšeničen 35-
rižev 25-
koruznega —, riž 6-13,
kis navadni (liter) 2-
vinski 3-
olje namizno 30-
bučno 38-42,
spirit denat. 15-
milo 9-18.

12. Žito: Pšenica 3-50,
rž 3-
ječmen 3-
oves 3-25,
koruza 3-50,
proso 4-
ajda

8-
fižol luščen 4-50,
fižol rajčni —,
grah —, leča —.

13. Mlevski izdelki: Pšenična moka 0
6-50,
1 6-25,
2 6-
3 —,
4 5-75,
5 —,
6 5-25,
7 4-50,
kaša 7-50,
ješprenj 6-50,
otrohi 2-25,
koruzna moka 4-
koruzni zdrob 5-6-
pšenični zdrob 7-
ječmenova moka —,
ajdova moka 1 9-
2 7-50,
ajdova kaša (liter) —,
ržena kava 10-
cikorija 25-.

14. Krma: Seno sladko 100-112-50,
seno kisló —,
otava 100-112-50,
detelja —,
ovsena slama 75-
pšenična slama —,
ržena slama —,
(za 100 kg).

15. Kurivo: Drva trda 200-
mehka 175-
(za m³),
premog, trboveljski 42-45,
velenjski 27-30,
(za 100 kg),
ogljé 1-50-2,
koks 1-2-10,
(za kg),
liter petroleja 7-
liter bencina 17-
kg karbida 6-50,
kg sveč 14-.

16. Zelenjava in podzemljice: Salata glavna (kg) —,
strucna —,
endivija 1-
berivke —,
o-motvilka 1-.

zelje zgodno (kg) —,
zelje pozno (kg) 0-75
do 1-25,
karfjola (komad) 5-20,
špargelj 3-
šopek —,
špinača kupček 1-
paradižnikov 3-
kumare komad 0-25-0-50,
za ukisovanje —,
buč jedilnih komad 2-3,
grah v stročju (liter) —,
luščenege —,
fižol v stročju (liter) I —,
II luščen 2-2-25,
petersilja šopek 0-25,
zelenaje šopek 0-25,
čebule 2-3-
česen 10-
pora (komad) 0-25,
korenje vrtno 0-25,
korenje navadno 0-25,
zelenjava za kuhó (šopek) 0-25,
rdeča pesa (komad) 0-50,
repa 0-25-0-50,
koleraba podzemljica (komad) 0-50,
krompir zgodnji (kilegr.) —,
krompir pozn. 1-1-25,
hren 5-
zelja kislega 3-4,
repe kisle 2-.

Tržne cene v Celju dne 15. nov. II. Govedina: v mesnicah I 25,
II 22-50,
na trgu I 22-50,
II 17-50,
pljuča in vampi 8-10,
jetra in ledice 20.
Teletina: I 35,
II 30.
Svinjina: I 35,
II 32-50,
slanina I 43,
II 41,
mašč 44,
ameriška 39,
šunka 55,

prekaženo meso I 45,
II 40.
Perutnina: piščanec 20-30,
kokoš 35-40,
raca 40 do 50,
gos 100.
Divjačina: divji zajec 60,
srna 25.
Mleko 3-50-3-75,
surovo maslo 50,
čajno 75-80,
jajce 2-2-25.
Pijača: vino staro 13-15,
novo 9-12,
pivo 6-50-8,
žganje 28-30.
Kruh: beli 7,
črni 6.
Sadje: jabolka 4-6,
hruške 6-8,
kostanj 2-50.
Specerijsko blago: kava Portoriko 56-68,
Santos 44-50,
Rio 40,
sladkor kristal 19-50,
v kockah 21-50,
riž I 11,
II 8-50-10,
namizno olje 32,
bučno 44,
testenine 15-21,
milo 17-20.
Mlevski izdelki: moka »00« in »0« 6,
»2« 5-70,
»4« 5-30,
koruzna 3-20.
Na drobno po 20 para več.
Žito: pšenica 340-350,
rž 300,
ječmen in oves 280-300,
fižol 400-500,
grah 1500.
Kurivo: premog črni 51,
rujavi 26-50,
drva kuč. meter trdih 140-150,
mehkih 112-120.
Zelje 1,
krompir 1-1-25.
Cena povečini stabilna,
kurivo se je podražilo.

Odvetnik dr. Fran Irgolič v Mariboru

naznanja preselitev
odvetniške in pisarne
za davčne zadeve

Iz hiše na Aleksandrovi cesti 45 v hišo
**TRGOVCA TISCHLER-JA
ALEKSANDROVA CESTA 19
I. nadstropje** 2586

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačovina, volнено blago, plavina, cašir, žifon, platno, izgotovljene obleke, arajce, predpasniki, nogavice, robač, odeje itd. se dobi prvovrstno pri

I. N. Šošarič, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13. 2572

Zahtevajte povsod 'TABOR'!

**Veletrgovina z železnino
Pinter & Lenard**
Maribor, Aleksandrova c. 32-34

Priporoča svojo veliko zalogo pečl, šteditnikov, brzoparilnikov, kotlov, posode, kakor tudi vso železnino in orodje po zelo ugodnih cenah. 2576

Na debelo! Na drobno!

Na debelo! Vrvana in trgovina s konopnino Na drobno!

Ivan N. Adamič, Vetrinjska ul. 20

Izdeleje vrv za slabe, zvonove i. t. d., mlinske oprti, motvoz in vse v vrvarsko stroko spadajoče predmete. 2483

V zalogi žima, afrique, trž. bičevniki.

Na drobno! Na debelo!

Damski česalni salon

I. Vukasinič, prej Maly, Solska ul. 3

se slavn. občinstvu priporoča ter naznanja, da so se cene od danes naprej znatno znižale. 3613

Mala oznanila.

Družinska hiša z lepim vrtom, sedem minut od postaje Tezno oddaljena, je takoj po nizki ceni na prodaj. Pojasnila daje "Gostilna Polko" pri šoli na Teznu. 2563 3-3

Prvovrstna čevljarica delavnica R. Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarica popravila. Cene zmerne. Postrežba solidna. 1118

Družabnika-(co) za staro specerijsko trgovino v Mariboru na najbolj prometni ulici se išče s sedelovanjem ter 200 do 300.000 K proti varstvu. Ponudbe pod "Specerijska trgovina" na upravo "Tabora". 2606 2-2

Kratkodni lovski pes iskalec sliši na ime "Frik" se je te dni izgubil. Pošten najetelj naj ga odda v gestilni-Orovič, Vetrinjska ulica. 2615

Voz (Plateau) z dobrimi vzmetmi, ki nosi 2000 kg se po ceni proda. Vpraša se v Slovenski ul. 20. 2614 4-4

Moške obleke, zimske sukne, moško perilo in druge reči na prodaj. Ciril-Metoda ulica št. 18, II. nadstropje, vrata št. 10. 2611 2-1

Migljenična brivnica se vsom priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1860

Službo išče gospodinja zmožna vseh pisarniških del. Obvlada slovenski, nemški jezik, cirilico, slovensko stenografijo (perfektno) strojepis knjigovodstvo. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod "Služba" na oglasni zavod Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 36. 2612

Proda se 3 blagajne 2 komada št. 2 in 1 komad št. 1 po jako ugodni ceni. Aleksandrova-cesta št. 23, trgovina na dvorišču. 2619

Moška zimska suknja, skore nova zelo po ceni na prodaj. Peretič, krojač, Vetrinjska ul št. 4. 2610

Nasita čevlje z Berson gummi paplati.

Prepričajte se sami, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Berson-gummi paplat cenejši kot usnjeni ter pomenja nositev istih za vas velik prihranek. Zahtevajte pa od vašega čevljarja strokovno pritrditvev gummi paplatov z uporabo priložnega Berson-cementa.

Zimsko perilo in copate

ter različno modno in galanterijsko blago nudi najceneje v veliki izbiri Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Iščem zdravje.

Plačam 1.000.000 M, Zdrav vesel bi rad bil, Al' ni zato zdravil, Plačal še enkrat tolik, Sam da dobim medicin.

Ponudba.

To pa lahko ti dobiš, Če par korakov narediš, Na Glavni trg, v Rotovško klet, Vino kot medicina, Postrežba solidna in fina! Le Starman, Rotovski trg. 2621

P U H in 2414

perje

po nizkih cenah vedno v zalogi pri trdkri

K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10

Novo došlo

angleško sukno

v modni trgovini

Jos. Karničnik
Gosposka 15

Posteljno perje

in puh

se dobiva pri

Franju Majer, Maribor
Glavni trg 9. 1346

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninaste in steklene kleno robo. Na drobno 1386

Trgovski pomočnik

pošten in lepega vedenja dobi mesto. Ponudbe na trdkri **Maks Robič, trgovina z mešanim blagom v Središču ob Dravi.** 2620

Prima suho svinjsko meso 2616

5 kg raznih vrst po izbiri za Din. 190-
5 kg salame za Din. 150-
5 kg salame od stegna za Din. 190-
5 kg debelih gosk Din. 170-

Vse poštno franko s povzetjem razpošilja **Josip Duhač, izvoz snhega mesa, Pakrac (Slavonija).**